اولدوز

او

کارغان

صمد بهرنګي

ژباړه: ف. روفي

اولدوز او کارغان
صمد بهرنګي
ژباړه: ف. رووفي
خپرندویه : سیند خپروندویه
وب لاګ:ketabtoon.blogspot.com

اولدوز او کارغان
صمد بهرنګي
ژباړه: ف. رووفي

کاظم – د ماشومانو دوست –
او
روح انګیز ته چې مونږ ته ښه ماشومان
وروزي.
په دې هیله چې په غښتالي کې یې ژوند زمونږ نه
ښه وي.

ب

د اولدوز څو خبرې:

ماشومانو، سلام! زما نوم اولدوز دی. مانا يې ده ستوری. سږکال مې لس کاله پوره شو. دا کيسه چې لولی زما د سرګذشت يوه برخه ده. ښاغلي «بهرنګ» يو وخت زمونږ د کلي ښوونکی و. زمونږ په کور کې اوسيده. يوه ورځ ما ورته خپل سرګذشت ووايو. د ښاغلي «بهرنګ» خوښ شو او وې ويل: که اجازه راکړی، ستا او د کارغانو پر سرګذشت به کيسه وليکم او کتاب به ترې جوړ کړم. ما ومنله خو په څو شرطونو: لومړی دا چې زما کيسه يوازې ماشومانو دپاره وليکي، ځکه چې د لويانو حواس دومره ګډوډ دي چې زما په کيسه نه پوهيږي او خوند ترې نه اخلي. دوهم دا چې، زما کيسه هغو ماشومانو د پاره وليکي چې يا غريب وي او يا هم ډير نازولي نه وي. نو، لاندينې ماشومان حق نلري زما کيسې ووايي:

١- هغه ماشومان چې له نوکر سره ښوونځي ته راځي. ٢ – هغه ماشومان چې په ګران بيه موټرونو کې ښوونځي ته راځي. ښاغلی «بهرنګ» ويل چې په غټو ښارونو کې شتمن ماشومان همداسې کوي او پر ځان ډير نازيږي.

دا هم بايد ووايم چې تر اووه کلنی پورې د ميرې مور سره وم. دا کيسه هم د هاغه وخت ده. خپله مور مې په کلې کې وه. پلار مې طلاقه کړی وه. د پلار کور ته يې ښځه وه او بله ښځه يې کړی وه. پلار مې په يو دفتر کې کار کاوه. هاغه وخت مونږ په ښار کې ژوند کاوه، چې يو کوچنی ښار وو او لا يې يوازې يو واټ درلود. د څو کالو وروسته زه هم کلي ته لاړم.

په هر حال، ښاغلي «بهرنګ» قول راکړ چې له دې وروسته زما د غټې نانځکی کيسه وليکي. هيله من يم چې زما له سرګذشت نه ډير څه زده کړی.

ستاسو ملګرې – اولدوز

د کارغانو د مور پیدا کیدل

اولدوز په کوټه کې ناسته وه. بهر ته یې کتل. میره مور یې حمام ته تللی وه. ور یې کلپ کړی وو. اولدوز ته یې ویلي وو چې له ځایه ونه ښوري. که نه، نو راځي او پلار ته یې وایي. اولدوز په کوټه کې ناسته وه. کتل یې. فکر یې کاوه. د غټانو په شان په فکر کې وه، نه ښوریده. د میرې مور نه ډیره ډاریده. د نانځکې په فکر کې هم وه. نانځکه یې نوې ورکه کړی وه. زړه یې دومره خپه وو چې د ویلو نه دی. څو کرتی یې ګوتې وشمیرلې. وروسته د کړکی خوا ته راغله. حوصله یې بایللی وه. ناڅاپه یې ولید چې یو تور کارغه د حوض په غاړه ناست دی، اوبه څښي. یوازیتا یې هیره شوه. زړه یې خلاص شو. کارغه سر راپورته کړ. سترګې یې په اولدوز ولګیدې. غوښتل یې والوزي. اولدوز فکر وکړ چې کارغه خاندي. خوشاله شوه. ورته یې وویل: ښاغلی کارغه، د حوض اوبه چټلې دي، که ویې څښې ناروغه به شې.

کارغه بیا وخندلی او ټوپ یې کړ او رامخ ته شو. وې ویل: نه زړګیه! مونږ کارغانو ته فرق نه کوي. له دې نه ډیر ناولي شیان خورو او هیڅ راباندې نه کیږي. بله دا چې ما ته «ښاغلی کارغه» مه وایه. زه ښځه یم. څلور اولاده لرم. ما ته د "کارغه مور" وایه.

اولدوز پوه نشوه چې د کارغه کوم ځای ښځې ته پاتی کیږي. دومره مهربانه وه چې اولدوز غوښتل ویې نیسي او مچ یې کړي. سمه ده چې کارغه ښکلی نه و، بدرنګه هم و، خو مهربانه زړه یې درلود. که لږ مخې ته راغلی وی، اولدوز نیولو او مچوی یې.

د کارغانو مور بیا هم مخې ته راغله او وې ویل: ستا څه نوم دی؟

اولدوز ورته خپل نوم ووایه. بیا د کارغه مور پوښتنه وکړه: اوس ته څه کار کوی؟

اولدوز وویل: هیڅ، میرې مې دلته پریښې یم او تللی حمام ته. ویلي، و نه ښوریږم.

د کارغه مور وویل: ته خو د لویانو په شان فکر کوی. ولې لوبې نه کوی؟

اولدوز د خپلې غټې نانځکې په فکر کې شوه. اسویلې وکړ. بیا یې کړکی خلاصه کړه چې غږ یې بهر ته ووځي او وې ویل: د کارغه موری، څه نه لرم چې لوبې ورباندې وکړم. یوه غټه نانځکه مې درلوده چې ورکه شوه. نانځکې مې خبرې کولې.

د کارغه مور د سترګو اوښکې د ځانګ په څوکه پاکې کړی، ټوپ یې کړ او د کړکی په خوله کې کیناسته. اولدوز لومړی وډار شوه او څنډې ته شوه. بیا دومره خوشاله شوه چې څه به وایی او رامخې ته شوه. د کارغه مور وویل: ملګري او همزولي هم نه لری؟

اولدوز وویل: «یاشار» شته. خو هغه هم اوس ډیر لږ وینم. ښوونځي ته ځي.

د کارغه مور وویل: راځه دواړه لوبې وکړو.

اولدوز د کارغانو مور په غیږ کې ونیوله. سر یې ورته مچ کړ. مخ یې ورته مچ کړ. ښکی یې ځیږې وی. د کارغه مور پښې راټولې کړی وی چې د اولدوز جامې ناولې نشي. اولدوز یې مښوکه هم ښکل کړه. مښوکې یې د صابون بوی کاوه. وې ویل: د کارغه مورې، ستا صابون ډیر خوښیږي؟

د کارغه مور وویل: په صابون پسې مرم.

اولدوز وویل: میره مې په قهریږي که نه، نو، یوه کلچه مې درته راوړله خوړلې به دې وی.

د کارغه مور وویل: پټ یې راوړه. میره دې نه پوهیږي.

اولدوز وویل: ته نه ورځې ورته یې نه وایی؟

د کارغانو مور وویل: زه؟ زه د چا چغلي نه کوم.

اولدوز وویل: میره مې وایي: «ته چې هر کار وکړی، کارغه راځي ماته یې وایي.»

د کارغه مور د زړه له کومې وخندل او وې ویل: درواغ واي زړګیه، زما دې په دې تور سر قسم وي، زه د چا چغلي نه کوم. اوبه څښل بهانه کوم، د حوض غاړې ته راځم. بیا صابون او کب غلا کوم او بیرته ځم.

اولدوز وویل: د کارغانو مورې، غلا ولې کوئ؟ ګناه لري.

د کارغه مور وویل: زړګیه، مه ماشومه کیږه، ګناه څه ته وایي؟ دا، ګناه ده چې غلا ونه کړم او زه او اولاد مې له ولږې مړه شوو. زړګیه، دا ګناه ده چې ګیډه مړه نه کړم. دا ګناه ده چې صابون د پښو لاندې پروت وي او زه وږې پاتې شم. زما دومره عمر شوي دی چې په دې خبرو پوه شم. په دې هم ته پوه شه چې په دې تشو نصیحتونو د غلا مخه نیول کیدای نشي. تر هغه وخته چې هر څوک د ځان دپاره کار کوي غلا به هم وي.

اولدوز غوښتل لاړه شي یوه چکۍ صابون غلا کړي او د کارغانو مور ته یې ورکړي. میرې یې خوراکي شیان په الماری کې ایښودل او الماری به یې قفلوله. خو صابون به یې نه پټوه. د کارغه مور یې د دروازې غاړې ته پریښوده او خپله پخلنځای ته لاړه. یوه چکۍ صابون یې واخیست او راپې ووړ.

ماشومانو، بده ورځ په سترګو ونه وینئ! اولدوز ولید چې کارغانو مور وتلې ده او میره یې هم د کړکۍ خوا ته راروانه ده. د حمام کڅوړه یې په تخرګ کې نیولې ده. مخ یې تک سور وو. اولدوز ډیره بده ګیره شوی وه. میرې یې د کړکۍ نه سر دننه کړ او چیغه یې کړه: اولدوز، بیا څه شوي چې کور لټ په لټ کوئ؟ درته مي نه وو ویلي و نه ښوریږې، ها؟

اولدوز څه ونه ویل: میره یې لاړه چې د ور کلپ بیرته کړي او ننوځي. اولدوز په تونده صابون د کمیس لاندې وواهه، په یوه ګوټ کې کیناسته. میره یې ورننوتله او وې ویل: ووایه، څه پسې ګرځیدې؟

اولدوز یو دم وویل: مورې... ما مه واهه! په ورکه شوې نانځکې پسې مې ګرځیدم. میرې یې د اولدوز نانځکه بدې شوه. د اولدوز غوږ یې ونیو او کش یې کړ او وې ویل: سل کرتې مې درته ویلي د ناولې نانځکې خیال دې له سره وباسه! پوهیږې؟

له هغې وروسته، میره یې پخلنځای ته لاړه چې ځانته چای دم کړي. اولدوز میتیازې بهانه کړې، انګړ ته لاړه اخوا دیخوا یې وکتل، ویې لید د کارغه مور په بلې ناسته ده، سترګې پر لار ده. صابون یې یووړ او د ګلانو او بوټو لاندې یې کیښود، د کارغه مور ته یې سترګه ووهله چې راشه صابون دې واخله. د کارغه مور ډیر په کراره راکوزه شوه او لاړه د ګلونو او بوټو منځ کې پټه شوه. اولدوز ورنه پوښتنه وکړه: د کارغه مورې، یو بچې دې راولې، ما سره لوبې وکړي؟

د کارغه مور غلې وویل: د غرمې نه وروسته منتظره اوسه، که میره مې راضي شو، راولم یې. صابون یې پورته کړ، والوتله او لاړه.

اولدوز آسمان ته سترګې نیولې وې. کله چې کارغه لرې ووت د خوشالۍ نه یې په ټوپونو شروع وکړه. ګنې خبرې کوونکې نانځکه یې موندلې وي. ناڅاپه میرې یې ورباندې چیغه کړه: جینې، ولې ګډیږې؟ دننه راشه، ګرمي دې وهي. زه دې پرستارۍ وس او حوصله نلرم.

د غرمې د ډوډۍ وخت وو. اولدوز راغله او په کوټه کې کیناسته. څو دقیقې وروسته یې پلار د دفتر نه راغی. حال یې خراب وو. د اولدوز د سلام ځواب یې هم ورنکړ. په ناپریمنځلو لاسونو په دسترخوان کیناست او په خوړلو یې شروع کړه.لکه چې بیا د دفتر رئیس ورته څه ویلي ول.
لږ پاتې وو چې د سرو شو کچالانو بوي اولدوز بیهوشه کړي. د پلار خوړلو ته یې کتل او د خولې ناړې به یې تیرولې. نه یې شو کولای څه شی واخلي او ویې خوري. میرې به یې تل ویل: کوچنیان حق نلري په خپله ځانته خواړه راواخلي. باید لویان ورته په لوښي کې خواړه واچوي او ویې خوري.

«ښاغلی کارغه» وپيژنو

د سنبلې مياشت وه، غرمې ډوډۍ يې خوړله، پلار او ميرې ته به يې خوب ورتلو، بيده کيدل به. اولدوز هم مجبوره وه بيده شي. که نه، نو پلار يې ورته قار کولو، ويلی: کوچنيان بايد د غرمې ډوډۍ وخوري او بيده شي. اولدوز هيڅکله نه پوهيده چې ولې خامخا بيده شي. له ځان سره يې ويل: نن ورځ نشم بيديدلاي. که بيده شم، د کارغه مور راځي، ما به ونه ويني، بچی به بيرته بوځي.

د کوټې په آخر کې وغزيده او ځان يې په بيدو کې واچاوه. کله چې پلار او ميره يې خوب يووړل ورو ورو يې قدمونه ايښودل او بهر راووتله، د توت د ونې لاندې سيورې ته کيناسته.درې کرتې يې ګوټې شميرلې وې چې کارغه راورسيد. لومړی په بلی کيناست، اولدوز ته يې وکتل. اولدوز ورته اشاره وکړه چې راکوزيدای شي. د کارغه مور راغله څنګ ته يې کيناسته. يو ښه وړوکی کارغه يې هم د ځان سره راوړی و. وې ويل: ډاريدم چې بيده به يې.

اولدوز وويل: هره ورځ بيديدم. نن مې پلار او ميره بيده شول خو زه بيده نشوم.

د کارغه مور وويل: آفرين، ښه کار دې کړی. بيديدو ته لا وخت ډير دی. که د ورځې بيده شی، نو د شپې به څه کوی؟

اولدوز وويل: دا مې ميرې ته ووايه... وړوکی کارغه دې ماته راوړی؟ څومره ښه دی!

د کارغه مور خپل بچی د اولدوز په لاس کې ورکړ. ډير مينه اخيستونکی وو. ناڅاپه اولدوز اسويلی وکړ. د کارغه مور وويل: ولې دې اسويلی وکړ؟

اولدوز وويل: نانځکه مې رايادە شوه. کاشکې خوا ته مې وای، درې واړو به لوبې کولی.

د کارغه مور وويل: غم يې مه کوه. زما مشره نوسې په دې څو ورځو کې هګۍ اچوي او بچيان راوړي. يو به يې درته راوړم. دری تنه به شی.

اولدوز وويل: ته په خپله بل بچی نه لری؟

د کارغه مور وويل: ولې، لرم يې. دری نور هم لرم.

اولدوز وويل: نو ته يې راوړه.

د کارغه مور وويل: خو زه يوازې پاتی کيږم. د کارغانو پلار هم شته، اجازه نه راکوي. دا مې هم چې درته راوړی، تر اوسه خبرې نه کوي، په پښو ځي، الوتلای نشي. تر يوې اونۍ پورې به خبرې وکړي. دوه اونی وروسته الوتلای شي. پام کوه چې دوه اونۍ وروسته والوزي، که نه، نو بيا هيڅکله الوتلای نشي. ياد يې لره.

اولدوز وويل: که وانه الوزي، څه به وشي؟

د کارغانو مور وويل: ښکاره ده چې مري. پوهيږې چې کوم خواړه ورکړی؟

اولدوز وويل: نه، نه پوهيږم.

د کارغه مور وويل: د ورځې يوه ټوټه صابون، لږه غوښه او داسې نور. که کيداې شوه، کله کله هم يو وړوکی کب. په حوض کې خو کبان ډير لری. چينجي هم خوري، پنير هم خوري.

اولدوز وويل: ډير ښه.

د کارغه مور وويل: ميره دې اجازه درکوي چې وېې ساتې؟

اولدوز وويل: نه، د ميرې سترګې مې په دې قسم شيانو بدې لګي، بايد پټ يې کړم.

د کارغه بچی د اولدوز په لمن کې غوريده او خوله به يې وازوله.د دې د لاسو ګوتی به يې نيولې او رودلې به يې. وړې سترګې يې ځليدلی. پښې يې نرې وی. لکه د اولدوز د ګوتو په شان، ښکې يې نرمې وې د مور د ښکو په شان ځيږې نه وې. د مور نه يې هم ښکلې وو.

د کارغه مور وويل: ښه، غواړې چيرته يې پټ کړی؟

اولدوز د دې فکر نه وکړی. په فکر کې لاړه. څای چیرته وو؟ هیڅ چیرې. وې ویل: د ګلانو او بوټو لاندې به یې پټ کړم.

د کارغه مور وویل: داسې نشي کیداې، میره دې ویني. د دې نه سربیره، کله چې ګلان اوبه کوي، بچی مې لمدیږي او یخني یې کیږي.

اولدوز وویل: نو چیرته یې پټ کړم؟

د کارغه مور آخوا دیخوا وکتل او وې ویل: د زینې لاندې ښه څای دی.

زینه بام ته جوړوي. په وړو ښارونو او کلو کې دغه شان زینې ډیرې دي. د زینې لاندې د چرګانو کوډګی وه. کوډګی دننه هواره وه. د کارغه بچی یې هلته کیښود او ور یې پسې بند کړ چې پیشو رانشي او وې نه خوري، میره یې پوه نشي.

د ور لاندې یو سوری وو او د کارغه بچي سا اخیستلای شوه.

اولدوز د کارغه مور ته وویل: د کارغه مورې، نوم یې څه دی؟

د کارغه مور وویل: ورته "ښاغلی کارغه" وایه!

اولدوز وویل: آیا هلک دی؟

د کارغه مور وویل: هو.

اولدوز وویل: له څه نه معلومیږي چې هلک دی؟ کارغان خو ټول یو شان دي.

د کارغه مور وویل: تاسې داسې فکر کوی. که لږ څیر شی پوهیږئ چې هلک دی که جینی. سر او مخ یې وروښود. آخوادیخوا لږ نور هم وغړیدل او سره جلا شول. اولدوز کوټې ته لاړه، پریوتله، سترګې یې پټې کړې. کله چې میره یې راویښه شوه، ګوري چې اولدوز لا اوس هم بیده ده. خو اولدوز رښتیا نه وه بیده شوی. خوب نه ورتلو. د ښاغلي کارغه په فکر کې وه. د سترګو لاندې یې میرې ته کتل او په زړه کې یې خندل.

خوندورې غنې

څو ورځې تیرې شوی. اولدوز ډیره تازه او خوشاله وه. میرې او پلار یې تعجب کاوه. یوه شپه میرې یې پلار ته وویل: نه پوهیږم په دې جینۍ څه شوي، تل خاندي او ګډیږي. پخوانی حال یې نه دی. باید د کار سته مته یې پیدا کړو.

اولدوز دا خبرې واوریدلې، د ځان سره یې وویل: باید لا احتیاط وکړم.

هره ورځ دوه درې کرتې ښاغلي کارغه ته ورښکاره کیده. کله چې څوک نه ول، ښاغلی کارغه به یې د کوډګی نه راووست او لوبې به یې ورسره کولې.

اولدوز ښاغلي کارغه ته ژبه وریادوله. د کارغه مور به هم کله کله راتله. زوې ته به یې څه راوړل، لکه یوه ټوټه غوښه، صابون او داسې نور. یوځل یې دوه غنې راوړی وی. غنې د کارغه مور په پښو کې نښتې وی، لاس او پښې یې وهلې خو خلاصیدای نه شوی. څه اوږدې پښې یې درلودلې. اولدوز ورڅخه ډار شوه. د کارغه مور وویل: زړګیه مه ډاریږه. وګوره بچی مې هغه څنګه خوري.

رښتیا هم د کارغه بچي په ډیر خوند وخوړلې. بیا یې مښوکه څو کرتې د ښي او کیڼې خوا نه پر ځمکه راکښله او وې ویل: مورجانې، بیا یې هم راته راوړه. ډیرې خوندورې وې.

مور یې وویل: ډیر ښه.

اولدوز وویل: زمونږ په پخلنځي کې دا ډیرې دي. درته رابه یې راوړم.

د کارغه بچي ناړې تیرې کړې او مننه یې وکړه.

له دغې ورځې وروسته اولدوز هاخوا دیخوا ګرزیده، د غنو ښکار به یې کاوه، د کمیس په جیب کې به یې اچولی، ټنې به یې ورپسې ترلې چې ونه ووځي. بیا به یې په یو سم وخت کې وړې او د کارغه بچي ته یې ورکولې. البته دا د هغه په خواړو کې نه راتلی. دا د پټاسو، نقلو او شیرینې او داسې نورو پر ځای وو.

د کارغه مور ویلي وو که ژوندي خواړه ونه خوري، خامخا مري. هیڅ شئی یې ژوندی ساتلای نشي. هیڅ شئی، خو یوازې خواړه یې ساتلی شي.

یوه ورځ د غرمی د ډوډۍ پر وخت، میرې یې څو غنې ولیدلې چې لاس او پښې یې ماتې دي او پر دسترخوان رواني دي. اولدوز پوه شوه چې د دې له جیبه راوتلی دي.

زړه یې ډب ډب شروع کړ. لومړی یې وغوښتل راټولې کړي او په جیب کې یې واچوي بیا یې فکر وکړ ښه ده، ځان نانګاره کړي. میرې د پښو نه ونیولې او بهر ته یې وغورځولې او بلا په خیر تیره شوه.

د غرمې ډوډۍ وروسته اولدوز د کارغه بچي ته ورغله چې پاتې غنې ورته ورکړي. مخکنې یوه دوه غنې یې هم د انګړ له غاړو څنډو نه موندلې وی، یوه یې په دوو ګوتو ونیوله چې د کارغه د بچي په خوله کې یې ورکړي. دا یې د کارغه د مور نه زده کړي ول، چې څنګه یې په خپلې مښوکې سره د بچي په خوله کې خواړه ورکړل.

د کارغه بچي غوښتل غنی ونیسي چې یو دم یې سر تا وکړ او وې ویل: اولدوزجانې، نه یې خورم.

اولدوز وویل: آخر ولې، زما کوچنی کارغه؟

د کارغه بچي وویل: نوکان دې وګوره څه ډول دي؟

اولدوز وویل: ولې څه ډول دي؟

د کارغه بچي وویل: اوږده، ناولي، تور! ډیر وبخښه اولدوز بي بي. ټوکې کوم خو زه نشم کولای هغه خواړه وخورم چې... پوهیږې اولدوز بي بي؟

اولدوز وویل: پوهیږم. له تا نه ډیره مننه کوم چې زما عیب دې راته مخامخ ووایه. زه به له دې نه وروسته په دې ناولو نوکانو خواړه ونه خورم. باور وکړه.

د کب پر سر شورماشور او د کارغه د مور د اعدام حکم

په حوض کې څو سره او کوچني کبان ول. شپږمه یا اوومه ورځ وه چې اولدوز یو کب ونیو او د کارغه بچي ته یې ورکړ او هغه وخوړو. دا لومړی کب وو چې خوړو یې. د مور نه یې اوریدلي وو چې د ماهي ښکار او خوړل ډیره مزه لري خو لیدلې یې نه وو چې څنګه خوړل کیږي. د ده مور د اولدوز د میرې په شان نه وه. په ډیرو شیانو پوهیده. په دې پوهیده چې څه شئی یې زوي ته ښه دی او څه شئی ورته بد دی. که د کارغه بچي ورنه بد شئي غوښتلو، نو ورته نه ګوریدله. ویل به یې چې: زویه! دا درته نه راوړم ځکه چې دا یا هغه ضرر لري. که فلانی شئی وخوری نو ښه قاغ قاغ نشې کولای. ځکه چې غږ دې نښلي، او...

خپل بچي ته به یې د ټولو شیانو علت وایه. خو میره داسې نه وه. تل به یې په تونډ خویي سره ویلی: اولدوز فلاني کار مکوه. فلانی شئی مه خوره. فلانی ځای ته مه ځه. داسې مکوه، هغسې مکوه. سمه کښینه. په جګ آواز خبرې مکوه. ولې پس پس کوی او داسې نورې خبرې. میرې یې هیڅکله نه ویل چې مثلاً ولې په لوړ آواز خبرې ونه کړي، ولې باید غرمه بیده شي. اولدوز لومړی فکر کاوه چې ټولې میندې د میرې په شان دي. وروسته چې د کارغه مور سره آشنا او بلده شوه، فکر یې هم بدل شو.

میره یې چې سبا ته پوه شوه چې یو کب نشته، چیغې یې آسمان ته پورته شوی. د غرمې ډوډۍ پر وخت یې میره ته وویل: دا کار، د کارغه کار دی. هاغه کارغه چې راځي او د ډنډ د غاړې نه صابون پټوي. ډیر چاغ دی. که وې نیسم پر دار یې ځړوم. پهانسي کوم یې.

د کارغه مور ته یې بدې بدې کنځلې هم وکړی. اولدوز غلې وه، که څه یې ویلې، میره یې پوهیدله چې دا د کارغه سره اړیکې لري. په تیره بیا چې یوه ورځ مخکې نژدې وو د ډنډ پر غاړه یې ګیر کړي.

میړه یې وویل: کارغان ټول ناولي دي. ټول غله دي. په ټول عمر کې مې یوه ښه کارغه ندی لیدلی. ښه ده، ځارنه یې کوه، که نه، نو یو کب به هم په ډنډ کې ترې پاتې نشي.

میرې وویل: هو، باید ځارنه یې وکړم، اوس چې د ماهیانو په خوند یې شوخند وهلی، زړه یې غواړي چې ټول یې وخوري.

اولدوز په زړه کې د خپلې میرې په کم عقلتوب وخندل. ځکه چې کارغان غاښونه نه لري. دا خبره د کارغه مور په خپله کوله.

د کارغه مور په ډیرو شیانو پوهیږي او له مرګه نه ډاریږي

غرمه، د کارغه مور راغله. ټول بیده ول. دواړه د توت د ونې د سیورې لاندې کیناستل، اولدوز ورته ټول شیان وویل:

د کارغه مور وویل: فکر یې مکوه. که میره دې وغواړي ما ونیسي سترګې به یې راوباسم.

وروسته یې د کارغه بچي د کوډګی نه راوویست. اوس د کارغه بچي خبرې کولې — البته د اولدوز او د کارغانو د مور په شان نه. خو د ځان په نسبت یې خبرې بدې نه کولې. لږ یې په ګلانو او بوټو کې ټوپونه ووهل، آخودیخوا وګرځید، وزری یې ووهلې او بیا د مور په څنګ کې کیناست. مور یې وروښودل چې څنګه خپلې وزرې په مښوکه کې ونیسي اووې څنډي.

د کارغه مور د کینې ځانګ لاندې ټپ درلود، هغه یې اولدوز او زوي ته ښکاره کړ. وې ویل: دا پنځوس ـ شپیته کاله پخوا ټپي شوی وو. د صابون غلا پسې تلی وم، صابون جوړونکي په کوتک ووهلم او ټپي یې کړم. پوره پنځه کاله تیر شول چې ټپ مې ښه شو. صحرایي میوې مې ومونډلې او ومې خوړلې، اخر ښه شوم.

اولدوز د کارغه د مور د باسوادۍ او پوهې نه حیرانه شوه او هیله یې کوله چې کاشکې د دې په څیر مور یې درلودای. خپله مور یې نه په یادیدله. یوازې یو ځل یې د میرې نه اوریدلي وو چې مور هم لري. یوه ورځ د میرې او پلار یې لانجه وه. میرې یې وویل: لور دې هم کلي ته بوځه، مور ته یې پریږده، زه نور د دې خدمت نشم کولی. همدا نن سبا زه د خپل بچي خاونده کیږم.

رښتیا چې د مور ګیډه یې پړسیدلې وه او د لونګوان وخت یې وو.

یو دوه ځلې د اولدوز تره هم ورته د مور څه خبرې کړی وی. تره یې کله کله د کلي نه ښار ته راتله او دوې ته به ورښکاره کیده. اولدوز دومره پوهیده چې مور یې په کلي کې اوسیږي او دا ورته ګرانه ده. له هغې نه نوره خبره نه وه.

دغه ورځ د کارغه مور اولدوز ښکل کړه، زوی یې ښکل کړ او والوتله او په بلې کیناسته چې د کارغانو ښار ته لاړه شي.

اولدوز وویل: زما سلام دې هغه بل زوي او د "کارغه پلار" ته ورسوه.

وروسته ورپه یاد شوه چې څه سوغات هم هلکانو ته ولیږي. چوشک یې د کمیس په جیب کې وو. میرې ورته اخیستلی وو، هغه یې له جیبه راوویست پر زینه بام ته وختله، د کارغانو مور ته یې چوشک ورکړ چې بچیانو ته یې ورکړي. دغه وخت د کارغانو مور والوتله او لاړه د یوې ونې په سر کیناسته. مخ یې اولدوز ته راواړه وو، قاغ قاغ یې وکړ، والوتله او له سترګو پناه شوه.

د "یاشار" سره لنډ ملاقات

اولدوز د بام پر سر ولاړه وه. همداسې یې لړې لړې کتل. ناڅاپه ورپه یاد شو چې د میرې له اجازې پرته بام ته ختلې ده. لږه ډار شوه. یو نظر یې شاوخوا کورونو ته وکتل. رښتیا چې د بام سر څومره ښکلی وو. د کیڼې خوا ګاونډې انګړ ته یې وکتل دلته د "یاشار" کور وو. یو دم "یاشار" ورو ورو راووت لاړ د سپي هغې کوډګې خولې ته کیناست چې تل به خالي وه. یاشار دوه درې کاله د اولدوز نه غټ وو. یو هوښیار او مهربانه هلك وو. اولدوز چې هر څه وکړل چې یاشار یې ووینې، ونشو. په جګه یې آواز هم نشو کولای. ناهیلې کیده چې یاشار سر راپورته کړ، هغه یې ولیده. اول حیران شو، بیا په خوشالی سره د دیوال بیخ ته راغی او وې ویل: اولدوز، ته دلته څه کوی؟

اولدوز وویل: زړه مې په تنګ شوی وو. ومې ویل لاړه شم د بام سر ته آخوادیخوا وګورم.

یاشار وویل: مېره دې چیرته ده؟

اولدوز هر څه هیر کړي ول. چې څنګه یې دا خبره واوریده ورپه یاد شو چې د کارغه بچی یې د انګړ په منځ کې پریښودلې دی. کیدای شي مېره یې راوینه شي بیا به...افسوس څه بد وشو! په توندې سره د یاشار نه جدا شوه او راکوزه شوه.

د کارغه بچی یې ونیو او کوډګی ته یې ننویست. غوښتل یې ور پسې بند کړي چې د مېرې غږ یې راپورته شو: اولدوز، لاړې په کوم قبر کې پټه شوی؟ ولې څواب نه راکوئ؟

د اولدوز زړه ولوبید. اول یې څه نشو ویلای. بیا یې لږ لاس او پښې راټولې کړی او وې ویل: مورې دلته یم، میتازې کوم. میرې یې نور څه ونه ویل. بلا په خیر او خوښي تیره شوه.

د کارغانو د مور اعدام

سبا سهار وختي اولدوز له خوبه راجګه شوه. د کارغانو مور قاغ قاغ کاوه او مرسته یې غوښتله. لکه چې څوك وژني او چیغې وهي. اولدوز په منډه انګړ ته راغله میره یې ولیده چې د توت د ونې لاندې ولاړه ده، د کارغانو مور یې له ونې را ځوړنده کړیده، قاغ قاغ کوي. میره یې په لرګي وهي او کنځا ورته کوي، د میرې مخ یې ټپي شوی و او وینې ترې څڅیدلې. کارغه وزرې ښورولې او قاغ قاغ کاوه، د پښو نه ځوړنده وه.

اولدوز په خپله هم پوه نشوه چې د میرې خوا ته یې څه وخت ورمنډه کړه پښې یې ورته ونیولې او وې چیچلې. میرې یې چیغه کړه:..... آخ او اولدوز یې له ځانه بیرته کړه او د غوږ بیخ یې ورله په کلکه څپیړه وواهه. اولدوز وغورځیده سر یې په ډبرو ولګید بی هوشه شوه او نوره پوه نشوه.

د اولدوز پریشانه خوب

اولدوز ماسپښین سترګې وغړولې. څو کسه ګاونډیان هم ول. میره یې سرته ناسته وه. په کاشوغه یې دوا په خوله کې ورڅڅوله. یوه سترګه او تندی یې ورته په سپین دستمال تړلی و. د اولدوز سترګو هر څه خړ خړ لیدل خو ورو ورو یې یو یو تن وپیژانده. یاشار یې هم ولید چې د مور څنګ ته ناست دی او ډډه یې ورته لګولی ده.

میرې ولید چې اولدوز سترګې وغړولې. په وارخطایي وویل: شکر! سترګې یې وغړولې. نوره نه مري. اولدوز.... خبرې وکړه!...

اولدوز خبرې کولای نشوی. میرې خوا ته یې مخ وګرځاوه. ناڅاپه د کارغه د مور قاغ قاغ له هرې خوا پورته شو. اولدوز د لیونۍ په شان د میرې څڼو ته لاس واچاوه او چیغه یې کړه. خو سر یې داسې درد ونیو چې بې اختیاره یې لاس وختل او غږ یې غلی شو. دغه وخت یې د ژړا هق هق جګ شو او وې ویل: د کارغه مور.... چیرته ده؟.... چیرته ده؟... د کارغه مور.... چیرته ده؟.... وړوکې کارغه څه شو؟.... مورې!.... مورې!....

یاشار د ټولو نه مخکې ورمنډه کړه. هر چا خبرې کولې او غوښتل یې هغه په کراره کړي. خو اولدوز های های ژړل. میرې یې مهرباني کوله. کرار کرار یې خبرې کولې. ویلې: اولدوز جانې مه ژاړه. دارو دې وخوره ژر ښه کیږې.

اولدوز د ژړلو نه ستړی شوه او بیده شوه. خوب یې ولید چې د کارغه مور د توت له ونې ځوړنده ده، سا یې خیژي، وایي: اولدوز زه لاړم، زما خبرې هیرې نکړې، مه ډاریږه! اولدوز د ونې خوا ته منډه کړه. میره یې سمدستي د ونې له شا نه راووتله. وغوښتل یې چې په لغته یې ووهي. اولدوز چیغه کړه او په ویره له خوبه پاڅیده او د ژړا هق هق یې پورته شو. د غه وخت یې یوازې پلار او میره مور په کوټه کې ول. بیا بیده شوه، لږ وروسته یې بیا هماغه خوب ولید. چیغه کړه او له خوبه راپاڅیده. تر شپې پورې همداسې پاڅیده او بیدیده. یو وار یې سترګې وغړولې، ګوري شپه ده. ډاکټر یې معاینه کوي. واوریدل یې چې پلار ته یې ډاکتر وایي: تپ یې مهم نه دی. ژر ښه کیږي. خو جینۍ ډیره ډار شوی، ټوپونه وهي. د څه شئي نه ډیره سخته ډار شوی. اوس ورته ستن وهم، په کراره او بیده به شي.

اولدوز وویل: زه وږې یم.

میرې ورته شیدې راوړی. اولدوز شیدې وخوړې. ډاکټر ورته ستنه ووهله، بکس یې واخیست او لاړ.

اولدوز چت ته کتل او څه یې نه ویل. غوښتل یې د پلار او میرې خبرې واوري خو ډیر څه یې وانه اوریدل. ژر خوب یووړه.

د ښاغلي کارغه د زړه خواله او د کارغه د مور د نیول کیدو څرنګوالی

سبا سهار اولدوز ته د کارغه بچی په یاد شو. لاس یې ولړزید او چای په بړستنه توی شو. میرې سترګې برندې کړی خو څه یې ونه ویل. پلار یې ولاړ و. پتلون یې اغوستلو چې دفتر ته لاړ شي. اولدوز غوښتل چې پاڅي او د کارغه بچي ته ورشي. خو عاقلانه کار نه و. هیڅ نه پوهیده چې د کارغه بچی ته به څه ورپیښ شوي وي، نه پوهیده د کارغه مور څنګه سهار وختي د میرې په لاس کیوتی دی. میرې یې د سترګې نه دستمال ایله کړی و. په مخ او ورو‌څو یې د کارغه د مور د منښوکې ځای معلومیده.

پلار یې چې لاړ میرې یې وویل: زه د یاشار مور ته ورځم ژر بیرته راځم. ډیر وخت وشو چې حمام ته نه یم تللی. دا ځل تا له ځان سره نشم بیولای. غواړم وګورم د یاشار مور ما سره حمام ته تلای شي.

میره په رښتیا مهربانه شوی وه. هیڅکله یې د اولدوز سره دا ډول خبرې نه کولې. خو اولدوز نه غوښتل ورسره خبرې وکړي. بده یې شوه. یو دم یې یو څه په زړه کې راغله او وې ویل: مورجانې، اوس چې ته حمام ته روانه یې، یاشار ته ووایه چې دلته راشي، زه یوازې خپه کیږم.

میرې یې وویل: یاشار ښوونځي ته ځي.

اولدوز څه و نه ویل. میره یې لاړه. اولدوز پاڅیده او د کارغه بچي ته ورغله. د کارغه بچی اوږد غزیدلی و او ژړل یې او همدا چې اولدوز یې ولیده، وې ویل: آه، بالاخره راغلی!....

اولدوز وویل: ما و بخښه چې یوازې مې پریښودلی وی.

د کارغه بچي وویل: اوس خو یو څه شئي راوړه چې ویې خورم. بیا به خبرې کوو. ډیر وږی یم. ډیر تږی یم.

اولدوز لاړه او اوبه اوخواړه یې راوړل. د کارغه بچي څو مړی وخوړی او وی ویل: فکر مې وکړ چې ته هم زما مور پسې لاړې.

اولدوز وویل: مور دې چیرته لاړه؟

د کارغه بچي وویل: هیڅ چیرته، میرې دومره ووهله چې مړه شوه، بیا یې په ډیرانه کې وغورځوله.

اولدوز ژړا بس کړه او وې ویل: څه پای او انجام! اوس به سپو ټوټې ټوټې کړي او خوړلی وي.

د کارغه بچي وويل: ممکنه نده. زمونږ د کارغانو غوښه ترخه ده. سپی ان جرئت نشي کولای زمونږ غوښې ته غاښ ورووړي. زمونږ مړی تر هغې پر ځمکه پروت دی څو وروست او تيت شي. اوس مې مور په ډيرانه يا بل ځای کې پرته ده او ورستيږي.

اولدوز ځان نشو ټينګولای، ژړل يې. د کارغه بچي هم وژړل. آخر اولدوز وويل: اوس ميره راځي، مونږ ويني. زه ځم. وروسته له هغې چې ميره حمام ته لاړه. بيا تا پسې راځم.

د کوډګی ور يې وتاړه او لاړه د بړستنې لاندې وغزيده. ميره يې راغله کڅوړه يې واخيسته او لاړه. اولدوز په کراره زړه د کارغه بچي ته راغله. ښايسته لمر غوړيدلی و. د کارغه بچی يې راوويست. ور يې ايله پريښود چې لمر کوډګی ته ورننوزي.

د کارغه بچي وزرې وڅنډلې. مښوکه يې کيڼ او ښي خوا پر ځمکه راکښله او وې ويل: اولدوز جانې، رښتيا چې آزادي ښه شئی دی.

اولدوز اسويلی وکړ او وې ويل: ته پوهيږئ د کارغه مور سهار وختي څه پسې راغلی وه؟

د کارغه بچي وويل: پوهيږم.

اولدوز وويل: کولای شی ما ته يې هم ووايی؟

د کارغه بچي وويل: رښتيا دا ده چې راغلی وه ما بوځي او الوتل رازده کړي. لمرخاته ما ته راغله او وې ويل: نن د الوتلو ورځ ده، وروڼه او خور دې بيايم او الوتل ورزده کوم. ته هم بايد راشی. وروسته درپسې راځم. ما مې مور ته وويل: اولدوز څنګه؟ نه يې خبروی؟

مور مې وويل: خبرووم يې. مور مې د کوډګی ور وتړلو او درغله تا خبر کړي. لږ وخت تير شو خو ته بهر رانه وتلی. زه په کوډګی کې وم. ناڅاپه مې تر غوږ شو چې ونيسئ او وتړئ يې. مور مې چيغې کړې: "قاغ!.... قاغ!.... " زړه مې وغورځيد. مور مې ويل: "مګر مونږ په دې ښار کې د ژوند کولو حق نلرو؟ ولې نبايد له هر چا سره چې وغواړو برالا دوستي وکړو؟" د ور د سوري لاندې مې وکتل و مې ليد چې مور مې د ميرې د غلبيل لاندې کړيده. ښکاره وه چې د مور په خبرو مې نه پوهيده.

اولدوز بی طاقته شوه، په تونديې يې پوښتنه وکړه: بيا څه وشو؟

د کارغه بچي وويل: بيا يې مور په پړي وتړله او د توت له ونې يې ځوړنده کړه. مور مې يو دم ټوپ کړ او د ميرې مخ يې په مښوکه وواهه او ټپي يې کړ. دغه وخت ميره په غصه شوه او په مور يې د کوټک په وهلو يې په مور شروع وکړه. اولدوز وويل: د کارغه مور نور څه ونه ويل؟

د کارغه بچي وويل: ولې نه، وې ويل چې ای ناپوهه ميرې، ته فکر کوی چې د کارغانو غلا خوښيږي؟ که زه د خوراک څه ولرم چې خپله او د بچيانو ګېډه مړه کړم، نو ليونی يم چې بيا هم غلا وکړم؟... خپله ګېډه مړوی، فکر کوی ټول ستاسو په شان دي!....

د کارغه بچي غلی شو. اولدوز ژړا بس کړه او پوښتنه يې وکړه: بيا څه وشو؟

د کارغه بچي وويل: بيا ته راووتلی. د يو کميس سره... نور ته په خپله پوهيږی.

يوه شيبه دواړه غلي شول. اولدوز وويل: نو د کارغه مور لاړه او ژوند يې ختم شو! اوس څه کار وکړو؟

د کارغه بچي وويل: زه بايد الوتنه زده کړم.

اولدوز وويل: سمه ده. زه په خپله هم په همدې فکر کې يم.

د کارغه بچي وويل: کاشکی پلار، وروڼه، خور او انا مې پوهيدلاې چې زه چيرته يم.

اولدوز وويل: هو، مرسته به يې راسره کړی وای.

د کارغه بچي وويل: په ياد دې دي مور مې ويلي تر څو نورو ورځو الوتنه زده نه کړم، مرم؟

اولدوز وویل: په یاد مې دي.

کارغه بچي وویل: ته یې په دقیقو ورځو پوهیږئ؟

اولدوز په خپلو ګوتو شمیر وکړ او وې ویل: د شپږو ورځو نه زیات وخت نلرو.

د کارغه بچي وویل: ستا په فکر باید څه کار وکړو؟

اولدوز وویل: غواړی تا یاشار ته ورکړم، صحرا ته دې بوځي او الوتل درزده کړي؟

د کارغه بچي وویل: یاشار څوک دی؟

اولدوز وویل: همدا زمونږ د کینې خوا ګاونډی.

د کارغه بچي وویل: که ښه وي زه څه نه وایم.

اولدوز وویل: ښه خو دی. راز ساتونکی هم دی، خو څنګه یې خبر کړو؟

د کارغه بچي وویل: همدا اوس بام ته وخیژه، ورته ووایه راشي او ما بوځي.

اولدوز وویل: اوس نه کیږي. ښوونځي ته تللی.

د کارغه بچي وویل: ښوونځی؟ د اوړي د رخصتیو لاتر اوسه څو ورځې پاتی دي.

اولدوز وویل: ته رښتیا وایی. میرې راته دروغ ویلي دي. اوس ښوونځی رخصت دی. زه د بام سر ته خیژم، ته همدلته منتظر اوسه.

د زینې په دوهمې پوړی کې وه چې د کوځې نه د پښې آواز راغی. اولدوز ژر د کارغه بچی په کوډګی کې کیښود. ور یې رابند کړ، کوتې ته لاړه د بړستنې لاندې وغزیده او انګړ ته یې کتل.

کور قرنطین کیږي

د سپي غپ غپ یې واورید. دروازې آواز وکړ، پلار یې راغی. ورپسې اکا یې هم، د پلار وړوکی ورور یې. شا ته یې تور سپی هم راونووت. د سپي ځنځیر د اکا په لاس کې و.

پلار یې وویل: اوس نو هیڅ کارغه نشي کولای دلته پښې کیږدي.

اکا وویل: ژمی چې راغی باید راشم او بویې ځم.

پلار وویل: بده نه ده. چې ژمی شو مونږ هم سپي ته ضرورت نلرو.

اکا وویل: اولدوز چیرته ده؟ د مور سره یې تللی ده؟

پلار یې وویل: نه، ناروغه ده، بیده ده.

د توت په ونې پورې یې د سپي ځنځیر وتړلو او اتاق ته راننوتل. اولدوز ته اکا ګران وو. په دې خاطر چې د مور د کلي نه یې راتلو.

اکا د اولدوز پوښتنه وکړه، خو د مور یې څه ونه ویل. د پلار یې نه خوښیده چې څوک دې د ده په مخ کې د لومړی ښځې په اړه خبرې وکړی.

اکا د اولدوز پلار ته وویل: دفتر ته دې بیرته نه ځې.

پلار وویل: نه، اجازه مې اخیستی ده. وخت هم تیر دی.

له دې وروسته بیا د سپی او کارغانو خبرې شروع شوی. پلار د کارغانو بد ویل. د ساري په توګه یې ویل چې: کارغان ناولي او ډارن غلاجن دي. راځي غلا کوي خو څنګه چې ووینې چې یو څوک تېتیږي او ډبره او یو څه شئی راخلي، نو ژر تښتي.

یو ساعت د غرمې نه تیر وو، میره راغله، سپی لومړی وغرید، خو چې کاکا د کړکی نه وربانديې غږ وکړ، غلی شو.

میرې د کاکا نه مخ پټاوه، کاکا هم هغې ته نه کتل. سر یې ځوړند نیولی وو. اولدوز غلې ناسته وه، کاکا ته یې ډېره وهلې وه، ناڅاپه یې وویل: کاکا، نشی کولای چې سپی دې بیرته له ځان سره بوځی؟

پلار سترګې بټې کړی، کاکا اولدوز ته مخ کړ او پوښتنه یې وکړه: ولې یې بوځم؟ د اولدوز ژبه ونښتله، نه پوهیدله څه ووایي. آخر یې وویل: زه.... زه ډاریږم.

پلار وویل: غلې شه ینجلې، ناز مه کوه!

کاکا وویل: زړګیه مه ډاریږه، ښه سپی دی. ورته وایم، تا به نه داړي.

پلار وویل: پرېږده یې، د سړی خبره نه منی، په خپله د سپي نه لا خوشی ده. ټول داړي. بی ځایه د غلاجنو کارغانو پلوي کوي. هیڅ نه ده معلومه چې د دغه ناولو حیواناتو نه یې څه لیدلي.

اولدوز نور څه ونه ویل، بړستنه یې پر سر راکش کړه او بیده شوه، کله چې راویښه شوه ویې لیدل چې اکا یې تللی دی او سپی په انګړ کې غاپی او کارغان شړي.

له دغې ورځې ورسته کور قرنطین شو. هیڅ کارغه نشو راکوزیدی. ان اولدوز هم په وېره او ډار انګړ ته تلله. یوځل یې د پسه یوه ټوټه غوښه ښاغلي کارغه ته وړه چې تور سپي یې د لاس نه وتښتوله او ویې خوړه، اولدوز چیغه کړه او دننه ته یې منډه کړه.

د خپګان او اندیښنې، د ولړې او ډار ورځې

اولدوز له خوبه راپاڅیده. د میرې د تندي تپ ژر ښه شو، خو د اولدوز تپ ډېر وخت ونیو چې روغ شو. د میری چلند بیرته بیا بدل شو. د پخوا لا زیاته به په اولدوز قهریدله. د اولدوز د غاښونو ځایونه د هغې په ورون کې ښکاریدل.

د ښاغلي کارغه حالت ډېر خراب شوی وو، تل به وړی وو. اولدوز هر څومره چې زیار ویست پر وخت یې د هغه د پاره خواړه او اوبه نشو رسولای. څلور سترګي تور سپي ټول ځایونه لټول او هر ناآشنا غږ به یې څاره. د اولدوز او ښاغلي کارغه یوازنې هیله یاشار وو. که یاشار ورسره مرسته وکړي چارې به سمې شي. خو نه پوهیدل چې هغه څنګه خبر کړي. اولدوز د سپي له ډاره بام ته هم نه شوه ختلای. تور سپي به نه پرېښوده ورته به یې غپل، کیدای شو ویې داړي. تل به انګړ (غولی) کې ګرځیده او هر څه به یې بویول.

د یاشار مور به کله کله د دوی کور ته راتله. خو څه به یې ورته نشو ویلای. معلومه نه ده چې هغه هم د میری ملګرې نه وي؟ د دې زمانې پر خلکو ژر باور نشي کیدای. اوس میرې هیڅ وخت هغه د چا سره یوازې نه پرېښوده.

ورځې یو پر بل پسې تیرې شوی. پنځه ورځې په خپګان او اندیښنې کې تیرې شوی، یوه ورځ فرصت پاتې وو. اولدوز یوازې کولای شول په همدې ورځ ښاغلی کارغه والوزوي که نه نو مړ به شي. خو نه پوهیده چې څه ډول یې والوزوي؟

آخر فرصت پیدا شو او یاشار یې ولید. په همدغه ورځ میرې غوښتل واده ته لاړه شي. اولدوز وویل: مورې، زه د سپي نه ډاریږم یوازې په کور کې نشم پاتی کیدای.

میرې هغه له لاسه ونیوله او د یاشار مور ته یې وسپارله. اولدوز د زړه له کومې خوشاله وه. یاشار یې په کور کې ونه لیده. د هغه له مور نه یې پوښتنه وکړه: یاشار چیرته دی؟

مور یې وویل: ښوونځي ته تللی دی. پرون ښوونځی پرانیستل شوی دی.

اولدوز کیناسته او د یاشار انتظار یې کاوه.

د ښاغلي کارغه د آزادولو پلان

غرمه وه، یاشار په منډه منډه راغی، اولدوز یې چې ولیده، سور شو او سلام یې وکړ. اولدوز د سلام ځواب ورکړه. یاشار وړه خوړ هم درلوده، مور یې شیدې ورکولې چې بیده شي. اولدوز او یاشار انګړ ته لاړل.

اولدوز په کرار او غمجن آواز وویل: یاشار پوهیږې څه وشول؟

یاشار وویل: نه.

اولدوز وویل: ښاغلی کارغه مري.

یاشار وویل: کوم ښاغلی کارغه؟

اولدوز وویل: زما ښاغلی کارغه.

یاشار وویل: مګر تا کارغه هم درلود؟

اولدوز وویل: هو، درلودمې. اوس څه کار وکړو؟

یاشار په هیجان سره پوښتنه وکړه: له کومه دې پیدا کړی دی؟

اولدوز وویل: بیا درته وایم، اوس وایم څه کار وکړو؟

یاشار وویل: له ولوږې نه مري؟

اولدوز وویل: نه.

یاشار وویل: ټپي شوی دی؟

اولدوز وویل: نه.

یاشار وویل: نو بیا ولې مري؟

اولدوز وویل: الوتلای نشي. کارغه که وانه الوزي، مخامخا مري.

یاشار وویل: راېې کړه زه به ورته الوتل زده کړم.

اولدوز وویل: د پوړې لاندې مې پټ کړی دی.

یاشار وویل: میره دې خبره ده؟

اولدوز وویل: که پوه شي وژني یې.

یاشار وویل: باید یو چل وکړو.

اولدوز وویل: لومړی باید د سپي کار وکړو. آیا غږ یې نه اوری؟

یاشار وویل: ولې نه، اورم یې. سپی نه پریږدي ښاغلی کارغه راوباسو. یوه دوه ورځې مهلت راکړه، زه فکر وکړم، پلان جوړ کړم، کار به یې وکړم.

اولدوز وویل: فرصت نه لرو، باید همدا نن ښاغلی کارغه راوباسو، که نه نو مري. د کارغه مور ما ته ویلي و.

یاشار په هیجان راغلی و. احساس یې کاوه چې غټ کار یې مخې ته دی. په بیړه یې پوښتنه وکړه: دا د کارغه مور څوک ده؟

اولدوز وویل: د ښاغلي کارغه مور ده. دا درته وروسته وایم. اوس باید یو کار وکړو چې ښاغلی کارغه مړ نشي.

یاشار وویل: د غرمې وروسته زه ښوونځي ته نه ځم، پټ ځو او ښاغلی کارغه راوړو.

د غرمې ډوډۍ یې وخوړه، د یاشار پلار خپل کار ته لاړ او مور یې د تي ماشوم بیده کړ.

یاشار وویل: زه او اولدوز نه بیده کیږو. زه باید سبق ووایم او تمرین وکړم.

یاشار به کله کله دغه شان درواغ ویل چې مور یې یوازې پریږدي.

له زندان څخه د ښاغلي کارغه د آزادۍ لپاره قتل

لږ وروسته، دواړه بهر راووتل. په پوړۍ باندې بام ته وختل، آخوا ديخوا يې وکتل. ويې ليد چې تور سپی يې ايله کړی دی. د ښاغلي کارغه د کوټې ورته پروت او بيده دی.

ياشار وويل: زه ورکوزيږم او ښاغلی کارغه راوړم.

اولدوز وويل: نه وينې چې سپې د ور په خوله کې پروت دی؟

ياشار وويل: رښتيا وايی، ښاغلی کارغه بيچاره، ګوره څه حال لري؟

اولدوز وويل: فکر نه کوم ډير وډار شي، زړه ور کارغه دی.

ياشار وويل: اوس څه کار وکړو؟

اولدوز وويل: فکر وکړو، چاره ولټوو.

ياشار وويل:اوس يو فکر کوو، اوس يوه نقشه جوړوو....

د ميرې د سرکی څُم د بام پر سر په يوه څنډه کې پروت وو. ميرې د څُم پر شاوخوا ډبرې ايښودې وې چې و نه لويږي. د ياشار سترګې پر سپي ولګيدې. سمدلاسه يې وويل: راځه سپی ووژنو.

اولدوز حيرانه شوه، وې ويل: وې وژنو؟

ياشار وويل: هو. که وې وژنو د تل لپاره به يې له شر نه خلاصه شی.

اولدوز وويل:زه ډاريږم.

ياشار وويل: زه يې وژنم.

اولدوز وويل: ګناه نه ده؟

ياشار وويل: ګناه؟ نه پوهيږم. زه نه پوهيږم چې ګناه څه ته وايي. خو لکه چې بله لار نشته. مونږ خو د چا سره بد نه کوو چې ګناه وکړو.

اولدوز وويل: سپې مې د کاکا دی.

ياشار وويل: وي دي. کاکا دې ولې سپې دلته راوړی او تړلې دی چې تا وډاروي او ښاغلی کارغه بندي کړي؟

اولدوز ځواب نه درلود چې ورپې کړي. ياشار کرار کرار لاړ يوه غټه ډبره يې راپورته کړه او راپې وړه. اولدوز ته يې وويل: په کور کې څوک نشته؟

اولدوز وويل: مور مې واده ته تللې او پلار نه خبر نه يم. زما زړه په سپي سوزي.

ياشار وويل: فکر کوې زما د سپي وژنه خوښه ده؟ بله لاره نشته.

بيا يوه پوړی راکښته شو، د سپي پر سر ودريد. دغه وخت يې ډبره پورته کړه او سمدلاسه يې کښته خوشې کړه. ډبره د سپي پر سر وغورځيده. سپي څيرګی وکړ او د لاس او پښو غورځول يې پيل کړ. ناڅاپه د اولدوز د پلار آواز يې تر غوږ شو. دوې شاته شول. پلار راووت او ويې ليده چې د سپي سا خيژي.

ياشار د اولدوز په غوږ کې وويل: راځه چې ځو. اوس دې پلار سپې ويني او بام ته راخيژي.

اولدوز وويل: کارغه پريږدوو؟

ياشار وويل: بيا زه ورپسې راځم.

دواړه په منډه راکښته شول، لاړل په کوټه کې کيناستل. ياشار کتابونه مخې ته کيښودل، هرچا چې ليدل فکر يې کاوه چې سبق وايي. خو زړه يې غورځيده. رنګ يې هم يو څه الوتی وو. د بام پر سر يې د بابا د پښو غږ واوريده. بيا غږ رانغی. ياشار يوازې بام ته وخوت. د اولدوز پلار جامې اغوستلې وی او د سپي د لاش تر څنګ ولاړ وو او بيا کوڅې ته راووت.

د یاشار راپه یاد شو چې یوه ورځ یې ډېره غورځولې وه او د اولدوز د کور ښیښه ماته شوی وه، د اولدوز پلار د اوس په شان کوڅې ته راوتلی وو او فال بین یې راوستلی او لاره یې بنده کړی وه، په دغه فکرونو کې په تونډې راکوز شو، لومړی یې ښاغلی کارغه راوویست او وی ویل: زه یاشار یم. سپې مې وواژه چې ته آزاد شې.

ښاغلي کارغه وویل: مننه، خو نور وخت تیر دی.

یاشار وویل: ولې؟

ښاغلي کارغه وویل: د مور نیټه مې تر نن غرمې پورې ده، هغه تیره ده، ما دومره ولوږه ګاللی ده چې د الوتلو وس نلرم.

یاشار غمژن شو، نژدې و چې وژاړي. وې ویل: اوس نه راځې زه درته الوتل زده کړم؟

ښاغلي کارغه وویل: ومې ویل وخت تیر دی. اولدوز ته ووایه زما نه څو بڼکې وباسه او وې ساته. په هر ډول چې وي، کارغان په ما او تاسو پسې راځي.

ښاغلي کارغه دا وویل، مښوکه یې وتړله او وجود یې سوړ شو. یاشار وژړل.

ناڅاپه یې فکر شو سترګې یې د شیطانت نه وځلیدې. موسکې شوه د پوړی د پاسه یې د ښاغلي کارغه جنازه وکړه. ډېره یې راواخیسته د پخلنځای په منځ کې یې وغورځوله، د سپي لاش یې د توت د ونې ستې ته کیښود، یو سطل اوبه یې راوړی، د دروازې او پوړې لاندې وینې یې پریمنځلې، سطل یې د خوني پر منځ کې نسکور کیښود. دغه وخت یې ښاغلی کارغه واخیست او لاړ، د بام پر سر ورپه یاد شو چې باید د پښو منږ یې پاتی نشي. هغه یې وران کړ.

اولدوز ډېره غمژنه شوه. ویې هم ژړل. خو کار شوی و او چاره یې نه درلوده. یاشار ورته ډاډګرنه ورکړه او وې ویل: که غواړی چې کار لا وران نشي، باید غږ دې ونه باسې. څوک پوه نشي. پر سر دې بلا پریوځي چې خوند یې وګوری. نن مې د ښوونکي نه ځینې شیان زده کړي دي او غواړم پلار او میره دومره ډار کړم چې ان د خپل سیورې نه هم وتښتي.

بیا یې هغه څه چې ښاغلي کارغه ویلي وو او څه چې یې په خپله کړي ول، اولدوز ته وویل. اوس اولدوز څه په حال شوی وه. د ښاغلي کارغه څو بڼکې یې راوویستلې او په جیب کې یې واچولې. یاشار جنازه یو وړه او په یو ځای کې پټه کړه چې وروسته یې خخه کړي.

د یاشار مور خپل زوي په غیږ کې نیولی او بیده وه.

هوښیار ماشومان، ناپوه پلار او میندې تیر باسي.

ماشومان منتظر ناست ول. ناڅاپه شور ماشور شو. د اولدوز پلار چیغې وهلې. نور غږونه هم ول. د یاشار مور له خوبه راپاڅیده او انګړ ته یې رامنډه کړه. بیا ستانه شوه او لوپټه یې پر سر کړه او بام ته وختله. د اولدوز پلار لیونی شوی وو. سر یې واهه او چیغې یې وهلې: وای، وای!.... برباد شوم!.... کور ته مې "پیریان" ننوتلي دي!... زه دلته نور نشم پاتی کیدای!.... کور ته مې "پیریان" ننوتلي دي!.... راسره مرسته وکړی!....

فال بین او څو سړي ورنه تاو ول او غوښتل یې چې کرار یې کړي. د اولدوز پلار د سپي لاش وروښود او چیغه یې کړه: وګوری، دا دلته چا غورځولی دی؟ ډېره چا وړی ده؟.... وینې چا پریمنځلي؟..... کور ته مې "پیریان" ننوتلي دي!... لومړی راغلل سپی یې وواژه... بیا یې... وای.... وای!.....

اولدوز او یاشار د پوړی بیخ ته ولاړ ول. غوږ یې نیولی وو. د یاشار مور نه پریښودل چې بام ته وخیژي. یو بل ته یې سترګک واهه او په زړه کې یې د پلار او د نورو په بیعقلي خندلې. خوشاله ول چې دغه ټول خوشباوره کسان یې تیر ایستلي دي.

پلار يې په راکښلو راکښلو کوټې ته ننويست. خو ناڅاپه د ټولو د ويرې غږ پورته شو: د ″پيريانو″ نه له خدای پناه غواړو!...

پلار بيا غولې ته منډه کړه او د ليونو غونډې يې په چيغو وهلو او آخوا ديخوا تللو شروع وکړه. نسکور سطل ټول ډارولي ول. بوډا سړي وويل: ″پيريان″ کور ته ننوتلي دي، کور پريږدی. يو کس دې په پيريان پاڅوونکی پسې لاړ شي. بل کس دې دعا ليکونکی راولي. پلار چيغه کړه: مرسته راسره وکړئ!... کور مې وران شوا....

يو تن په ″سيد قلي پيريان پاڅوونکي″ پسې ولاړ. بل تن ″سيد ميرزا ولي دعا ليکونکې″ پسې لاړ. يوې بوډۍ يوه ″بسم الله″ د کور نه راوړه چې پيريان وتښتي. ″بسم الله″ په کوږموږ خط سره غټه ليکل شوی او په زوړ قاب کې ايښودل شوی وه. دوو سړو قاب په لاس کې ونيو او د بسم الله ويونکې په کور کې د سورې په لټه کې شول. ناڅاپه يې د پخلنځي په منځ کې په يوه لويه ډبره سترګې ولګيدلې چې په وينو ککړه ده. په ډار ډار يې ډبره ونيوله او غولې ته يې راوړه. پلار چې ډبره وليدله بيا يې چيغې کړې: وای، وای!.... دغه ډبرې هلته څه کول؟.... چا دا وړې او هلته يې ايښې ده؟.... ″پيريانو″ پر ما پسې راخيستلی ده.... غواړې په عذاب مې کړي.... وای!.... آخر ما څه ګناه کړيده؟....

اولدوز او ياشار ديوال تر شا ولاړ ول. دا خبرې چې يې واوريدلې وېې خندل. سملاسي کوټې ته ننوتل چې د بام پر سر کسان يې ونه ويني. ياشار وويل: اوس پريږده چې ميره دې راشي نو څه خاورې به پر سر باد کړي. واده به ورته ګنډير شي. دغه وخت دواړو د زړه له کومې وخندل. ياشار د اولدوز پر خولې لاس کيښود چې غږ يې څوک وانه وري.

معلومه نه ده چې چا ميره خبر کړی وه چې په بيړه يې ځان کورته ورساوه. ميره يې وليد چيغه يې کړه او د انګړ په منځ کې راوغورځيده. ښځو په راکښلو راکښلو د ښې خوا ګاونډې کره بوتله. بوډۍ ويل: لومړی دې پيريان پاڅوونکي او دعا ليکونکی راشي، پيريان دې وباسي، بيا به اميندواره ښځه ورشي.

سر مو نه خوږوم، لنډه دا چې نيم ساعت وروسته پيريان پاڅوونکی او دعا ليکونکی راورسيدل. پيريان پاڅوونکي لوښې چپه کيښود او عجيبه او غريبه خبرې يې وکړې. آينه يې وغوښتله، عجيبه او غريبه آوازونه يې کول او اخر يې وويل: اې پيريانو، تاسو ته د پيريانو په پاچا قسم درکوم، د دې مسلمان له کوره ووځی، دې مه په عذابوی!

بيا يې آينه وترنګوله او د الدوز پلار ته يې وويل: پنځوس روپۍ راکړه چې بند يې کړم او لاړ شي.

د اولدوز پلار چانه ووهله او ديرش روپۍ يې ورکړې. پيريان پاڅوونکي روپۍ واخيستلې او لاس يې د لوښې لاندې کړ بيا يې راويست او وې ويل: ای پيريانو د دې مسلمان له کوره لرې شی. دې مه په عذابوی! تاسو ته د پيريانو په پاچا قسم درکوم!

لږ وروسته پاڅيده او په خندا خندا يې پلار ته وويل: له نيکمرغه لاس يې درنه واخيستل او ژر لاړل. بيرته نه راګرځي. په دې شرط چې ما خوشاله کړې.

پلار د خوښې ساه واخيستله او ديرش روپۍ نورې يې پيريان پاڅوونکي ته ورکړې. هغه لاړ. وار د دعا ليکونکی راغی. په توره او نارنجي سياهي باندې يې کږې وږې کرښې وليکلې يوه يوه ټوټه کاغذ يې په هر کنج کې کيښود، شل روپۍ يې واخيستلې او لاړ.

ميرنې يې راوستله. څوک نه پوهيدل چې پيران پاڅوونکي څه کيښودل او څنګه لاړ.

چې شپه شوه، د ياشار مور اولدوز کور ته بوتله. پلار او ښځه يې دومره وارخطا او ډار شوي ول چې تر دغه وخته پورې يې اولدوز ته فکر شوی نه وو.

واوره، ساړه، بيکاري او انتظار

منې راورسيد، واوره او ساړه يې هم د ځان سره راوړل. بيا ژمی شو، واوره او ساړه له حده تير شول. د اولدوز اکا په سپي پسې راغی، تش لاس او په قهر ستون شو. د سپي پر سر يې پلار سره لانجه هم وکړه.

د میرې ویره لا نه وه تللې، د پخلنځي ور او دیوالونه د چاپي او خطي دعاګانو نه ډک ول. د شپې به ډاریده یوازې به بهر ته نشوه وتلای. اولدوز به یې د ځان سره بووله. اولدوز یوه زره هم نه ډاریده. یوازې به بهر وتله او د زړه له کومې به یې میرې پورې خندلې. د ښاغلي کارغه ښکې یې د راډیو په ډبلي کې پټې کړی وی. یاشار یې هم ډیر لږ لیده. یاشار د ښاغلي کارغه جنازه په یو ښه ځای کې خاورو ته سپارلې وه. منظم به ښوونځی ته تلو او سبق به یې ویلو.

خو کله کله به یې د مور سره د قلم د ورکولو پر سر لانجه کوله. یاشار به زیاتره وخت قلم ورکاوه او مور به یې په قهریدله او ویل به یې: ته دومره فکر نه کوې، پلار دې په څومره سختۍ سره د دې قلمونو روپۍ لاس ته راوړي.

د میرې خیټه ډیره راوتلې وه. د ګاونډ ښځو به ورته ویل: یوه دوه اونۍ وروسته لنګیږي.

میرې به ځواب ورکاوه: ښایي لا ژر.

د ګاونډ ښځو ویل: دا وار انشا الله بچی به دې ژوندې پاتی شي.

میرې ویل: انشاالله! چې نذرونه او سوالونه وکړم خامخا ژوندی پاتی کیږي.

د یاشار پلار به زیاتره بیکار وو. کار ته به نه تلوو. واورې دومره ډیرې وریدلې چې سهار به راپاڅیدې لیدلې به دې چې کړکۍ تر نیمایي پورې واورو پټې کړي. سړې یخنې به چنچنۍ وژلې او د منې د پاڼو په شان به پر ځمکه غورځیدلې.

یوه ورځ سهار پلار ولیده چې دوه کارغان پر بام ناست دي. کوتک یې راواخیست وار یې وکړ، دواړه یې ووهل او پر ځمکه وغورځیدل. خو کله چې یې لاس ورووړ معلومه شوه چې د سړې یخنې نه وچ شویدي. اولدوز ډیره خپه شوه. یاشار څو ورځې وروسته د مور له خولې خبر شو. د ځان سره یې وویل:داسې نه چې ښاغلي کارغه پسې راغلي ول!

د یارشار مور به هر سهار راتله د پلار ښځې سره به یې مرسته کوله. لوښې به یې پریمنځل. کور به یې جارو کاوه. غرمې ته نژدې به خپل کور ته تلله. ورځ مزدوره وه. اولدوز ته ګرانه وه. بده ښځه نه وه. کله به چې میره لاړه، اولدوز به کولای شو ورسره څو خبرې وکړي، د یاشار پوښتنه وکړي او ورته سلام ولیږي. نور ګاونډیان به هم تلل راتلل، خو اولدوز ته تر ټولو د یاشار مور تر ټولو ګرانه وه. سره له دې یې هم هغې ته څه نه ښکاره کول او یوازې یوازې د کارغانو انتظار یې کاوه. باور یې درلود چې هغوی به یوه ورځ راشي.

پلار به د تل په څیر دفتر ته تلو او کور ته به بیرته راستنیدلو. یوه شپه یې میرې ته وویل: زما زړه بچې غواړي. که دا ځل دې بچې ژوندی پاتی شي او ښه وي، اولدوز بل ځای ته لیږم چې ته په ارامه شی. که دا ځل هم بچې دې مړ پیدا شي. نو اولدوز له ځان نه نشم کولای لرې کړم.

میره هیله منه وه چې بچې به یې ژوندې دنیا ته راشي ځکه چې پریمانه نذرونه او سوالونه یې کړي ول. اولدوز د دغه نه زیږیدلي بچي سره کینه کوله. زړه یې غوښتل چې مړ دنیا ته راشي.

نذر او سوالونه د مړینې مخه نشي نیولای، د کارغه د مور یاد

آخر میره لنګه شوه.

هلک ژوندې وو. کوډې او منترې یې وکړی، نذرونه او سوالونه یې وکړل، دعا او تعوید یې وکړ، د "نظر قرباني" یې وکړه. په قبرونو یې شمعې بلې کړی او څه څه یې وکړل. د څه لپاره؟ د دې لپاره چې هلک مړ نشي. خو د اونۍ په سر کې هلک مرګ ته نژدې شو. ډاکټر یې راووست، وې ویل: د مور په خیټه کې یې ښه وده نده کړی. په ګرانه به ژوندی پاتی شي: زه څه نشم کولای.

سبا ته هلک مړ شو.

میره د کمزورۍ او خپګان نه سخته ناروغه شوه. شپه او ورځ به یې ویل: زوي مې "پیریانو" وواژه. لا تر اوسه یې زما نه لاس ندې اخیستې. بل دې هم د کینه ناک سترګې ړندې وي، کینه یې وکړه او زوي یې راته وواژه.

د یاشار مور به ټوله ورځ د میرې سره وه. یاشار به هم کله کله غرمې ډوډۍ د پاره د مور خواته ورتلو او د اولدوز سره به یې څو خبرې کولې. د کارغانو پته نه وه. کله کله به یو کارغه یوازې له آسمان نه تیریده او یا به د قاغ قاغ آواز اوریدل کیده او ژر به ورکیده. د چینار پاڼې رژیدلې وی. اولدوز ته به د کارغه مور وریادیدله چې څنګه به په وړو څانګو کیناستله. قاغ قاغ به یې کاوه، ځنګیدله به، ناڅاپه به یې وزرې خورولې او تله به.

سخت ژمې تیریږي

سخت ژمې تیریده. ډیر سخت وو. ډیر ژر واوری د انګړ په منځ کې انبار شوی، دیوالونو ته پورته شوی. سکاره نه پیدا کیدل. په درې چنده بیه هم نه پیدا کیدل. د یاشار پلار تل وزګار وو. مور یې د کارکولو او جامو پریمنیځلو دپاره نورو کورونو ته تله. کله به یې باور نه کیدونکې خبرونه راوړل. د ساري په ډول به یې ویل: بیګاه یوه غریبه کورنۍ د ساړو نه مړه ده.

یوه ورځ سهار په ژړا راغله او میرې ته یې وویل: د شپې مې ماشوم د صندلۍ لاندې د ساړو نه وچ شوی او مړ شوی دی.

یاشار ډیر ځوریده. د وړې خور د مړینې فکر لیونی کړی وو. اولدوز ته یې وژړل او وې ویل: نژدې وو چې زه هم د ساړو له لاسه وچ شم. زمونږ د صندلۍ لاندې سکاره نشته، یخه ده.

اولدوز یې اوښکې پاکې کړی او وې ویل: مه ژاړه یاشاره، که نه نو ما ته هم ژړا راځي.

یاشار ژړا بس کړه او وې ویل: سهار مې پلار مور ته ویل: په دې وران کلي کې هیڅوک نشته چې ووایي ولې دلته سکاره نشته.

اولدوز وویل: پلار دې کار کوي؟

یاشار وویل: نه، په کور کې ناست وي او فکر کوي. کله کله واوره جارو کوي.

اولدوز وویل: ولې نه ځي چې کار پیدا کړي؟

یاشار وویل: وایي چې کار نشته.

اولدوز وویل: ولې کار نشته؟ یاشار څه و نه ویل.

د پسرلي هوا

واوره کمه شوه، پسرلي ځان ښکاره کړ او اوبه یې روانې کړی. شینکي وټوکیده، ګلونه ډیر شول. ژمي ډیر له پښو نه غورځولي ول. ډیر هم په ګرانه ژوندي پاتې شوي ول.

د یاشار مور سړه صندلۍ لرې کړه، کړکۍ یې بیرته کړې. د یاشار پلار د نورو لس شلو کسانو سره تهران ته لاړ چې د خښتو په بټیو کې کار وکړي. په کور کې یاشار او مور یې د نورو کلونو په شان یوازې پاتې شول.

میره نوې ښه شوی وه. اولدوز ته یې نشو کتلای. اولدوز به زیات وخت د یاشار په کور کې وه. میرې به هم نور ورته څه نه ویل. پلار د اولدوز سره مینه کوله خو د اولدوز هغه بدې شو. پلار یې ویل: سږکال دې ښوونځی ته لیږم.

څوک د کارغانو په ژبه پوهیږي؟

د غبرګولي میاشت راورسیده. یاشار په کلنې ازموینې کې بوخت وو. یوه ورځ یې اولدوز ته وویل: پرون مې دوه کارغان ولیدل چې د ښوونځی پر شاوخوا چورلیدل.

اولدوز له ځایه پورته شوه او وې ویل: ښه، بیا؟

یاشار وویل: بیا ټولګي ته لاړم. د حساب ازموینه مې وه. کله چې راووتلم، ومې کتل نه ول.

اولدوز بیرته په خپل ځای کیناستله. یاشار وویل: مه خپه کیږه. که زمونږ کارغان وي، بیرته راځي.

اولدوز وویل: خبرې دې ورسره وکړئ؟

یاشار وویل: وخت نه وو. زه د کارغانو په ژبه بلد نه یم.

اولدوز وویل: خامخا بلد یې.

یاشار وویل: ته څه پوهیږې؟

اولدوز وویل: ځکه چې مهربانه یې، ځکه چې پاک زړه لرې، ځکه چې هر څه د ځان لپاره نه غواړې، ځکه چې د میرې په شان نه یې.

یاشار وویل: دا دې د چا نه زده کړي؟

اولدوز وویل: ټول ښه هلکان د کارغانو په ژبه پوهیږي. د کارغه مور ویل زه خو یې د ځانه نه وایم.

یاشار د دې خبرې نه خوشاله شو. د خوشالۍ نه یې د اولدوز لاس په دواړو لاسو کلک ونیو او وې ویل: هیڅ نه پوهیږم، چې څنګه مې په هغه ورځ یې وکولای شول د "ښاغلي کارغه " سره خبرې وکړم. هیڅ مې په یاد نه دي.

د کارغانو راستنیدنه

دوه درې ورځې تیرې شوې. دوبی نږدی کیده. هوا تودیدله. د لویانو به د غرمې خوب ته زړه کیده. د غرمې ډوډۍ چې به یې وخوړه، بیده کیدل به. ماشومان به یې هم په زوره بیده کول.

یوه ورځ یاشار وروستني آزموینه تیره کړې وه او کور ته بیرته راتلو. د ښوونځي نه لږ لاندې، یو جومات وو. د جومات مخې ته د توت ونه وه. د توت تر ونې لاندې یې د یاشار نوم تر غوږ شو. غرمه ده، یاشار راستون شو، شاوخوا یې وکتل، څوک یې ونه لید، کوڅه خالي وه. غوښتل یې روان شي چې بیا د شا نه ورته غږ وشو، یاشار!

یاشار راستون شو، ناڅاپه یې پر دوو کارغانو سترګې ولګیدلې چې د توت په ونه کې ناست ول، خندل یې. د یاشار زړه په ټوپونو شروع وکړه. وې ویل: کارغانو، تاسې ما له کومه پیژنې؟

یو کارغه په خپل نري آواز سره وویل: ښاغلی یاشار، ته د اولدوز ملګرى نه یې؟

یاشار وویل: ولې، یم.

بل کارغه په غټ آواز سره وویل: سمه ده چې زمونږ مور ته په خپله نه وی لیدلی، خو ستا ښې ورته اولدوز ویلي وی. ډیر وخت وشو چې پر ښوونځیو ګرځو چې تا پیدا کړو. نه مو غوښتل لومړی اولدوز ووینو. زمونږ "آنا" سپارښتنه کړې وه. اولدوز څنګه ده؟

یاشار وویل: ویریږي چې تاسو به هغه هیره کړې وي، ښاغلی کارغه.

کارغه په غټ آواز وویل: وبخښه، مونږ ځان در ونه پیژانده: زه د هغه "ښاغلي کارغه" ورور یم چې تاسو سره وو او بیا مړ شو. دا هم زما خور ده. هغې ته "پیغله کارغه" وایي.

پیغلې کارغه وویل: البته مونږ یو بل ورور هم درلود چې د ژمي یخنې وچ کړ، مړ شو. زمونږ پلار هم زمونږ مور پسې د خپګان له کبله مړ شو.

یاشار وویل: تاسې دې سلامت ووسئ.

کارغانو وویل: مننه کوو.

یاشار فکر وکړ او وې ویل:دلته ښه نه دی وغږیږو، زمونږ کور ته ځوو، په کور کې څوک نشته.

کارغانو ومنله. یاشار روان شو او کارغان هم د هغه د سر د پاسه الوتل.

هیڅوک نشي ویلای چې یاشار څه حال درلود. ځان یې دومره غټ ګاڼه چې څه به وایی. کله به یې آسمان ته کتل، کارغان به یې لیدل، خندل به یې او بیا به روان شو. په پایې کې کور ته راورسیدل. کلي یې د ګاونډي نه واخیستله

او کور ته ننووت. مور یې غرمه کور ته نه راتله. کارغان راکښتل شول، په پوړیو باندې کیناستل. یاشار وویل: اولدوز نه غواړې ووینې؟

په دې وخت کې د دیوال له هغې خوا د اولدوز د ژړا غږ پورته شو. درې واړه غلي شول. بیا پیغلې کارغه وویل: اوس اولدوز نشو لیدلای. بیړه نه کوو.

ښاغلي کارغه وویل: هو لاړ شو د کارغانو ښار ته خبر یوسو. بیا راځو او وینو یې. همدا نن راځو. زمونږ سلامونه اولدوز ته ورساوه.

کله چې یاشار یوازې پاتې شو بام ته وخوت. هر څومره چې یې انتظار وویست اولدوز رانه وتله. بیرته راغی. مور یې په یخچال کې ډوډۍ او پنیر ایښودلي ول. ډوډۍ یې وخوړه، بیا بام ته وخوت. هوا توده وه. کمیس یې وویست او پریووت. غوښتل یې آسمان ته ښه وګوري. آسمان پاک او شین وو. څو مرغۍ د شنه آسمان لاندې الوتلې. داسې چې ته به وایې وزرې نه خوځوي او په سر ځي.

د تیښتې قرار، تیښته د بیرته راستنیدو د پاره

د غرمې ډوډۍ دسترخوان خور وو. پلار اولدوز خپل څنګ ته کینولې وه. د اولدوز سترګې لمدې وې هق هق یې کول. میرې ویل: زړه یې وهل غواړي. خبره نه مني.

پلار وویل: لورجانې، ته خو اوریدونکې جینې وی، څه خبره ده؟

اولدوز څه و نه ویل: هق هق یې کاوه. میرې وویل: وایې یوازې خپه کیږم باید پریږدی چې لاړه شم د یاشار سره لوبې وکړم.

ناڅاپه اولدوز وویل: هو، زما زړه لوبې غواړي، یوازې خپه کیږم. له ما ویلې تا ویلې نه وروسته، پلار اجازه ورکړه چې اولدوز دې کله کله یاشار خوا ته ځي او ژر دې بیرته راځي. اولدوز ډیره خوشاله شوه. د ډوډۍ خوړلو وروسته پلار او میره بیده شول. اولدوز پاڅیده د بام سر ته وختله. زړه یې غوښتل هلته کینې او د کارغانو انتظار وکړي. ناڅاپه یې سترګې په یاشار ولګیدې چې په خواږه خوب بیده وو. لمر تود شوی وو. اولدوز راغله د یاشار سر ته کیناسته د هغه په ویښتانو یې لاس راکښه. یاشار سترګې وغړولې او وې خندل. اولدوز هم وخندل. یاشار راپورته شو او کیناست. کمیس یې واغوست او وې ویل: اولدوز، پوهیږئ څه خوب مې لیده؟

اولدوز وویل: نه.

یاشار وویل: خوب مې لیده چې د یو بل لاس مو نیولی، د وریځو د پاسه ناست یو. د پیغلې کارغه واده ته ځو. نور کارغان هم پر مونږ پسې راځي.

اولدوز لږه سره غوندې شوه، بیا یې وویل: پیغله کارغه څوک ده؟

یاشار وویل: درته مې نه وو ویلي؟

اولدوز وویل: نه

یاشار وویل: کارغان مې ولیدل او خبرې مو هم سره وکړی.

اولدوز وویل: کله؟

یاشار وویل: کله چې له ښوونځي نه راستیندم. د "ښاغلي کارغه " خور او ورور ول. وعده یې کړی چې اوس راشي.

اولدوز وویل: پیغله کارغه زمونږ د "ښاغلي کارغه" خور ده؟

یاشار وویل: هو.

اولدوز وویل: د کارغانو د پلار څه خبر دی؟

یاشار وویل: ویل یې چې د میرمنې له غمه مړ شو.

په دې وخت کې دوه کارغان د ونو تر شا راښکاره شول. راتلل راتلل او د بام شا ته راورسېدل. پر ځمکه کېناستل، سلام یې واچاوه. اولدوز یو یو وینو او ښکل یې کړل. په غېږ کې کېنول. د احوال پوښتنې او آشنایۍ وروسته ښاغلي کارغه وویل: اولدوز، ټولو کارغانو ویل چې ته باید زمونږ خوا ته راشې.

اولدوز وویل: له دې کوره وتښتم؟

ښاغلي کارغه وویل: هو، باید وتښتې زمونږ خوا ته راشې، که دلته پاتې شې، خپه کېږې او مرې. مونږ پوهېږو چې میره دې ډېره ځوروي.

اولدوز وویل: څنګه تیښتدای شم؟ پلار او میره مې نه پرېږدي. کاکا مې هم له هغه وخته چې سپې یې مړ دی، زمونږ په کور کې پښه نده ایښې.

پیغلې کارغه وویل: که ته وغواړې، کارغان پوهېږي چې تا څنګه یوسي.

یاشار تر دې وخته څه نه وو ویلي. په دې وخت کې یې وویل: یعنې لاړه شي او بیرته رانشي؟

پیغلې کارغه وویل: دا د دې په خوښه پورې تړلې ده. ته څه فکر کوې، یاشاره؟

یاشار وویل: ستاسو خبره منم که دلته پاتې شي له لاسه وځي او څه کار هم نشي کولای. خو که د کارغانو ښار ته لاړه شي... زه نه پوهېږم څنګه کېږي؟

ښاغلي کارغه وویل: سبا راځو بیا هم غږیږو. اولدوز، ته هم تر سبا پورې فکر وکړه...

کارغان لاړل. اولدوز وویل: ستا په فکر زه باید لاړه شم؟

یاشار وویل: هو، لاړه شه خو بیرته راشه. لاس راکوئ چې بیرته راځې؟

اولدوز وویل: لاس درکوم یاشاره!

"انا" د تیښتې لار او طریقه ښيئ

سبا غرمه کارغان راغلل. یو بوډا کارغه هم ورسره وو. پیغلې کارغه وویل: دا "انا" ده.

انا د یاشار او اولدوز خوا ته راغله. مخامخ ورته کېناسته او وې ویل: کارغان خوشاله دي چې تاسې مو وموندلې. لور مې ستا ډېر صفتونه کول.

اولدوز وویل: د "کارغه مور" ستا لور ده؟

انا وویل: هو، ښه کارغه وو.

اولدوز اسویلی وکړ او وې ویل: زمونږ له خاطره ووژل شوه.

انا وویل: کارغان یوه دوه نه دي. په مړ کیدو او وژل کیدو نه خلاصیږي.

یاشار وویل: اولدوز غواړي تاسو خواته راشي.

انا وویل: ځومره ښه! نو راځی چې کار شروع کړو.

اولدوز وویل: هر کله چې مو زړه وشو بیرته راتلای شو؟

انا وویل: خامخا باید بیرته راشی. مونږ کارغان نه غواړو چې څوک دې خپل کور، ژوند او دوستان پرېږدي او وتښتي او ځانله هوسا ژوند وکړي او د نورو د حال نه خبر نه وي.

اولدوز وویل: ما د ځان سره څنګه بیوی؟

انا وویل: د هر څه نه مخکې یو کلک جال په کار دی. دا باید تاسې په خپله واوبدی.

اولدوز وویل: جال زمونږ څه پکاریږي؟

انا وویل: لومړی فایده یې دا ده چې د کارغانو باور راشي چې تاسې لټ او بیکاره نه یاست. او چمتو یې چې د ځان د نیکمرغی دپاره زیار وباسی.

دوهمه ګټه یې دا ده چې تاسې د هغه منځ کې کینې او کارغان یې پورته کوي او خپل ښار ته یې وړي...

یاشار د خبرې منځ کې راودانګل او وې ویل: وبخښه انا مونږ تار او وړې له کومه کړو چې جال ترې واوبدو؟

انا وویل: کارغان تل حاضر دي د ښو او کارکوونکو انسانانو خدمت وکړي. مونږ درته وړی راوړو او تاسې دواړه به جال واوبدی.

څو غټې ډبرې پر بام وی. میرې هغه د سرکې د څم نه چاپیر کړی وی.

انا وویل: مونږ وړی راوړو او د دې په منځ کې یې راجمعوو.

آخو دیخوا یې نورې خبرې هم وکړې، بیا کارغان لاړل.

اولدوز وویل: یاشاره! زه بالکل نه پوهیږم چې څنګه سپښسی وریشم او جال واوبدم.

یاشار وویل: زه پوهیږم د پلار نه مې زده کړیدي.

کارغان کوښښ کوي، ماشومان سخت زیار باسي، کارونه پر مخ ځي

د یاشار ښوونځی رخصت شو. اوس یې د فارسي لیک لوست بد نه وو. د پلار لیکونه یې لوستلای او معنا کولای شول او مور ته یې ویلای شول. کتاب یې هم لوستلای شو. مور یې بیا کالو پریمنځلو ته تلله. پلار یې د تهران د خښتو د پخولو په بټیو کې کار کاوه. ډیر کارغان به د دوې کور ته تلل راتلل. میرې به کله آسمان ته کتل او د کارغانو نه به ډاریدله. اولدوز به ځان نانګاره کړ. میره به نا آرامه کیده او کله به یې د ځان سره ویل: نه چې دا ینجلۍ د کارغانو سره تار ولري؟ خو په ظاهر کې آرامه او مظلومه ده.

اولدوز خپل ځان نانګاره اچولی وو.

د سپښسیو د ریشلو کار د یاشار په کور کې پر مخ تلو. یاشار به ولاړ او د لویو سړو په شان به یې پر دوک باندې سپښسې ریشل. اولدوز به تارونه پر لاسو تاوول او پیړ تارونه به یې جوړول. په انګړ کې یوه وړوکې کوټه ګې وه چې تشه وه، طنابونه به یې هلته پټول.

انا به کله کله سر ورښکاره کاوه او د کار د حال پوښتنه به یې کوله. یاشار به ریشل شوي تارونه ورښودل. انا به خندل او ویل به یې: شاباس ښو ماشومانو، شاه باس! مبادا چې څوک پوه شي چې پټ کار کوئ! سترګې او غوږونه مو خلاص کړی.

یاشار او اولدوز به ویل: زړه دې ډاډه وي انا، سمه ده چې زمونږ عمر کم دی، خو عقل مو ډیر دی. دومره پوهیږو چې سړی نباید هر یو کار ښکاره وکړي. ځینې کارونه ښکاره کوي، ځینې کارونه په پټه. انا به خپله کږه مښوکه پر ځمکه راکښله او ویل به یې: تاسې مې خوښیږئ. د مور او پلار نه مو ډیر فرق لرئ. شاه باس! شاه باس! خو لا تر اوسه واړه یاست او پاخه شوي نه یئ، باید ډیر څه زده کړئ او له دې ښه فکر وکړئ.

کله به هم پیغله کارغه او ورور یې راتلل. د دوې سره به کیناستل او خبرې به یې کولې. د خپل ښار خبرې به یې کولې، د چینار د ونو نه به غږیدل او د وریځو، بادونو، غرونو، دښتو او بیدیاو او د ډنډونو صفتونه به یې کول. اولدوز او یاشار د نورو پنځوس شپیته کارغانو سره هم آشنا شول. پیغلې کارغه ویل: د کارغانو په ښار کې د یو میلیون نه زیات کارغان ژوند کوي. دې خبرو به ماشومان خوشالول. یو میلیون کارغان یو ځای ژوند کوي او هیڅ دعوا او جنجال نه کوي، څومره ښه!

د اولدوز د سفر ملګری

یوه ورځ یاشار او اولدوز تار ریشلو. اولدوز سر پورته کړ. ویې لیده چې یاشار غلی او بیحرکته ولاړ دی او دې ته ګوري. وې ویل: ولې راته داسې ګورې، یاشاره، څه شوي دي؟

یاشار وویل: فکر مې کاوه.

اولدوز وویل: څه فکر؟

یاشار وویل: هسې.

اولدوز وویل: باید ما ته یې ووایې.

یاشار وویل: ښه، وایم یې. فکر مې کاوه که ته له دې ځایه لاړه شې، زه ځانله خپه کیږم.

اولدوز وویل: ما هم پرون فکر کاوه چې کاشکې دواړو سفر کړی وای. یوازې سفر کول زیات خوند نلري.

یاشار وویل: نو ته غواړې چې زه هم له تا سره لاړ شم؟

اولدوز وویل: زه د زړه له کومې غواړم. باید انا ته یې ووایو.

یاشار وویل: زه یې په خپله ورته وایم.

بله ورځ انا راغله. یاشار وویل: انا، زه هم کولای شم د اولدوز سره تاسو خوا ته درشم؟

انا وویل: کولای شی راشی، خو زړه دې پر مور نه سوزیږي؟ هغه خو بده ښځه نده چې پریږدې یې او وتښتی!

یاشار وویل: د دې کار فکر مې کړیدی، د حرکت نه یوه ورځ مخکې یې ورته وایم.

انا وویل: که یې ومني، پروا نه لري، تا هم بیایو.

اولدوز او یاشار پر شوق راغلل او په تندې یې کار کاوه.

د کبانو غله، د وړیو غله، بې اغېزه دعاګانې

یاشار په امتحان کې کامیاب شو. هغه ورځ چې اطلاعنامه کور ته راوړه، پلار ته یې هم لیک ولیکه. اولدوز او یاشار به زیاتره یوځای ول. میرې به لږه څوروله. ربښتیا دا چې غوښتل یې اولدوز یې د سترګو نه لرې وي. د دې نه علاوه تل د کارغانو په اندیښنه کې وه. کارغان به ډېر تلل راتلل او هغه به یې اندیښمنه کوله، ډاریدله چې آخر به بلا وربانديې وغورځیږي. پلار هم ناکرار وو، په تیره بیا چې هغه ورځ ډنډ ته ورغی ویې لیدل کبان نشته؛ دوه کبان پیغلې کارغه او ورور یې خوړلي ول. یو یې انا او پاتې نورو کارغانو خوړلی ول. پلار او میرې به هر چیرته کارغه ولید کنځلې به یې ورته کولې او په ډبرو به یې ویشته.

یوه ورځ بابا وځکې اخیستلې او راوړې وی چې میره ترې سرکه جوړه کړي. میرې ځم واخیست او بام ته یې یووړ. ډبرې یې اخوادیخوا کړی، ناڅاپه یوه زیات اندازه وړی پیدا شوی. وړی یې راواخیستلی او میره ته یې راوړی او وې ویل: ګوری؟ پیریانو زمونږ نه لا لاس ندې اخیستی اوس هم راپسې دي. دا چا د ډبرو په منځ کې راټولې کړیدي؟

پلار وویل: باید مخه یې ونیول شي.

میرې وویل: سبا دعالیکونکي پسې ځم. ښه دعا ترې اخلم چې پیریان وډار شي او وتښتي.

سبا اولدوز یاشار ولید. د دوې خبرې یې ورته وکړی، یاشار وخندل او ویې ویل: باید وړی پټی کړو، که نه نو کار مو څو ورځې ځنډیږي. اولدوز وړی پټی کړی او د سپي تشی کوټه ګی کې یې کیښودلې. یاشار ولیدلی چې وړی په کافي اندازه راټولې شوي دي. کارغانو ته یې خبر ورکړ چې نورې وړې رانه وړي .

میره لاړ دعا لیکونکي پسې او ښه دعا یې راوړه. خو کله چې یې ولید وړې یې وړي دي، وارخطایي لا هم ډېره شوه.

یاشار له موره اجازه اخلي

په ژبه پوهیدونکي سپي کیسه

ماشومانو، له هغې ورځې وروسته، د جال په اوبدلو پیل وکړ. لومړی یې پیړ طنابونه جوړ کړل، بیا یې غوټې کړل.

د یاشار مور د جامو اوږد طناب درلود. دغه طناب څو ټوټې سیم و چې یو بل سره تاو شوی و. یاشار غوښتل د مور څخه د جامو طناب واخلي او د طنابونو منځ کې یې کیږدي چې جال مضبوط شي.

یوه شپه سرماښام یې مور ته وویل: مورې، که زه څو ورځې په سفر لاړ شم ډیره خپه کیږی؟

مور یې فکر وکړ چې یاشار ټوکې کوي.

یاشار بیا پوښتنه وکړه: مورې، اجازه راکوی زه څو ورځې په سفر ولاړ شم؟ قول در سره کوم ژر بیرته راځم.

مور یې وویل: لومړي باید ووایی چې پیسې له کومه کړو؟

یاشار وویل: پیسې په کار ندي.

مور یې وویل: ښه د چا سره ځی؟

یاشار وویل: اوس یې نشم ویلی. د تګ په وخت کې به پوه شی.

مور یې وویل: ښه، چیرته ځی؟

یاشار وویل: دا درته هم د تګ په وخت کې وایم.

مور یې وویل: نو زه هم د تګ په وخت کې اجازه درکوم.

مور فکر کاوه چې یاشار په ربښتیا ټوکې کوي او غواړي هغه د څو کاله مخکې خوشی خوشی خبرې وکړي. هغه وخت چې یاشار وړوکی او د لومړي ټولګې زده کوونکی وو، کله کله به یې دغشان خوشې خبرې کولی. د سارې په توګه ویل به یې: غواړم آسمان ته لاړ شم، څو کوچني ستوري راټول کړم او رایې وړم د کمیس تڼې ترې جوړې کړم.

خو نه پوهیده چې د دغو "وړو ستورو" هر یو یې په ملیونو ملیونو واره د ده نه غټ دي او ځینې نور یې په زرهاو کرته د اور نه هم تاوده دي.

یوه ورځ یې تور کوځه ډب سپی په راکښلو راکښلو کور ته راوړی وو. د غرمې د ډوډۍ وخت زو او یاشار د ښوونځي نه کور ته راتلو. پلار او مور یې وویل: زویه، دغه ناولی حیوان دې ولې کورته راوستی دی؟

یاشار په غرور سره وویل:داسې مه وایی. دا سپی په ژبه پوهیږي. ډیر وخت مې زیار ګاللی او ژبه مې ورزده کړی ده. اوس هر څه چې ورته ووایم اطاعت کوي.

پلار یې په خندا خندا وویل: که ربښتیا وایی، ورته ووایه لاړ شه او دوه تودې ډوډۍ واخله او رایې وړه. دا یې هم پیسې.

یاشار وویل: لومړی باید ډوډۍ وخوري او بیا...

مور یو څه وچه ډوډۍ سپي ته واچوله، سپي وخوړله او لکی یې وښورله. یاشار سپي ته وویل: پوهیږم ملګری، چې څه وایې.

پلار یې وویل: ښه، یاشاره، څه وایی؟

یاشار وویل: وایي "یاشار جانه، یو شئی مې په غاښونو کې نختی دی، هیله کوم خوله مې بیرته کړه او هغه راوباسه."

مور او پلار په حیرانۍ سره کتل، یاشار په کراره د سپي خوله بیرته کړه او لاس یې وردننه کړ چې د سپي غاښونه پاک کړي. ناڅاپه سپي لاس او پښه ووهله او غپ یې کړ او د یاشار د ژړا آواز پورته شو. پلار سپی وواهه او بهر ته یې وشاړه. د یاشار لاس څو ځای زخمي شوی وو او "وای وای" کول.

هغه ورځ یاشار مور ته وویل: د تګ په وخت کې خامخا اجازه راکوی؟

مور یې وویل: هو.

یاشار وویل: وي دي... د جامو سیمي طناب دې هم راکوی، موری؟

مور یې وویل: څه ورباندې کوی؟ بیا څه چل کوی، زویه؟

یاشار وویل: د سفر لپاره مې په کار دی. چل مل نه کوم.

مور يې حيرانه پاتې ده. نه پوهيده د زوي مقصد يې څه دی. پای کې راضي شوه چې د جامو طناب دې د ياشار وي. کله چې بيده کيدل، ياشار وويل: مورې؟

مور وويل: ها، وايه!

ياشار وويل: قول راسره کوی چې دا خبرې به چا ته نه وايی؟

مور وويل: زړه دې جمع وي، چاته يې نه وايم. خو ته پوهيږی که پلار دې دلته وای، ستا په دې خبرو پورې به يې خندلای؟

ياشار څه ونه ويل. په انګړ کې پراته ول او د ستور تماشا ډير خوندوره وه.

د حرکت ورځ

کار په چټکۍ سره پر مخ تلو. د ياشار مور به زياتره ورځې د غرمې هم کور ته نه راتله. اولدوز او ياشار لپاره د کار کولو فرصت ډير وو. د کارغانو تګ راتګ کم شوی وو. ميرې ډير ځار کاوه. انا ويل: ښه ده لږ تګ راتګ وکړو. که نه نو ميره پوهيږي او کارونه خرابيږي.

د غبرګولی مياشتې وروستۍ ورځې وې چې جال تيار شو. انا راغله، هغه يې وکوت او خوښ يې کړ او وې ويل: هغه ټول زيار چې مو وباسلو اوس يې وخت دی چې ګټه يې واخلی.

ياشار او اولدوز وويل: کله حرکت کوو؟

انا وويل: که خوښه مو وي، سبا غرمه.

اولدوز او ياشار وويل: هر څومره چې ژر شي ښه ده.

انا وويل: نو، سبا غرمه منتظر اوسی. کله چې مو واوريدل چې دوه کارغانو دری وارې قاغ قاغ وکړ، جال راواخلی او بام ته راوخيژی. د اولدوز او ياشار زړونو ټوپونه وهل، غوښتل يې راپاڅيږي او ونځيږي. لږ چې له دې او هغه ځای وغږيدل انا والوتله او د چينار په ونه کې کيناسته چې څو کوره اخوا وه، قاغ قاغ يې وکړ، وښوريده، پاڅيده او لاړه.

هغوی چې له زړونو خبر نه دي، وايي: اولدوز ليونی شوی ده

شپه شوه. سرې ماښام اولدوز د ځان سره خنديدله. ميرې ويل: ينجلۍ ليونی شوه.

پلار پوښتنه کوله: لورې، ولې خاندې؟ زه خو د خندا څه نه وينم.

اولدوز ويل: د خوشالی نه خاندم. ميره به قهر شوه

پلار ويل: له کومې خوشالۍ؟

اولدوز ويل: ای، همداسې خوشاله يم، څه نشته.

ميرې ويل: پريږده يې، ليونۍ ده.

ښه او مهربانه مور

د بيديدلو وخت وو. ياشار مور ته وويل: مورې، کيدای شې سبا غرمه په کور کې اوسی؟

مور يې وويل: زما سره دې څه کار وو؟

ياشار وويل: هو، غرمه يې درته وايم. زما د سفر په هکله.

مور يې وويل: ډير ښه، غرمه کور ته راځم.

مور يې د زوي په کار سر نه خلاصيده. په رښتيا چې د سفر خبره يې هم هيره شوی وه او بيا ورپه ياد شوه. خو پوهيده چې ياشار ښه هلك دی او بدکار به ونه کړي. هغه ورته ډير ګران وو. د ورځې چې به کالو پريمنځلو ته تله، فکر به يې د

یاشار سره وو. کله به په خپله وړې پاتی شوه، خو د ده دپاره به یې جامې او قلم او کاغذ رانیول. ښه او مهربانه مور وه. یاشار به هم د هر کوچني کار دپاره هڅې ته څه نه ویل او نه به یې په عذابوله.

حرکت

اولدوز په زندان کې

سبا شو. څو ساعته وروسته د حرکت وخت راورسیده. وخت ډیر ورو تیریده. یاشار په کور کې یوازې وو. ډیر ناکراره او ناآرامه وو. په انګړ کې اخوادیخوا تلو راتلو او فکر یې د اولدوز او مور سره وو. څو وار یې د انګړ په منځ کې جال خپور کړ او ورباندې کیناست. بیا یې راټول کړ او پر خپل ځای کې یې کیښود.

غرمه یې مور راغله. انګور او ډوډۍ او پنیر یې راوړي ول. ډوډۍ یې وخوړه. یاشار، اولدوز ته اندیښنه درلوده. مور یې منتظر وه چې زوي یې څه ووایي. دواړو څه نه ویل. یاشار فکر کاوه: که اولدوز ونه کړای شي راشي څه به وشي؟ نقشه به ورانه شي. که میره مې په لاس راشي، پوهیږم څه ورسره وکړم. د ویښتانو نه یې رانیسم. پلیتی! ولې نه پریږدی چې اولدوز زما خوا ته راشي؟ اوس که د کارغانو غبر جګ شي، څه وکړم؟ تر اوسه اولدوز نده راغلی. زړه مې د ګوګل نه وځي....

د اوبو راوړل یې بهانه کړل او انګړ منځ ته راغی. د میرې او د پلار غږ د دیوال تر شا نه راتلو. میرې اوبه وراچولی او پلار لاسونه پریمنځل. ښکاریده چې پلار اوس کور ته راغلی دی. میرې ویل: نه پوهیږی چې لور دې څه بلا راباندې راوستی ده، آخر مجبوره شوم په پخلنځي کې یې بندي کړم...

په دې وخت کې دوه کارغان د چینار په ونه کې کیناستل. یاشار چې هغوی ولیدل، زړه یې وغورځیده. اوس د اولدوز سره څه وکړي؟ مور ورپسې ولیږي؟ داسې نه چې په رښتیا میری بندي کړې وي!

کارغان راوالوتل او د یاشار سرته راورسیدل، هغه ته یې وخندل او د توت په ونه کیناستل او ناڅاپه دوو کارغانو په قاغ قاغ شروع وکړه:

– قاغ!..... قاغ!.... قاغ!...... قاغ!..... قاغ!...... قاغ!.....

د کارغانو آواز له یوې خوا د جګړې د نغارې د غبر په شان وو: هم یې ډار درلود هم یې خوځښت او ټکان. یاشار یو شیبه لاس او پښې ورکې کړی. وروسته په خود راغی او په کراره کوډګې خوا ته لاړ. جال یې راواخیست او په منډه بام ته وخوت. میره او پلار ننوتلي ول. کارغان راغلل د یاشار خوا ته کیناستل او سترې مه شي یې وکړی.

یاشار جال خپور کړ. لا تر اوسه اولدوز نه وه راغلی. نیمه دقیقه تیره شوه، یاشار لرې وکتل، کیڼ خوا ته لرې په دښتو کې لویه تررمه راروانه وه اومخې ته راتله.

یو کارغه وویل: راروان دي، ولې اولدوز نه راځي؟

یاشار وویل: نه پوهیږم شاید میرې یې بندې کړې وي.

تررمه رانژدې شوه. د قاغ قاغ آواز غلی راتلو. اولدوز بیا هم رانغله. کارغان راورسیدل. د زرهاوو کارغانو د قاغ قاغ شور ځمکه او آسمان نیولی وو. ټول ورنه او دیوالونه د تورو کارغانو نه ډک شول. د توت په ونه کې هیڅ ځای خالي پاتی نه شو. خلک د کورونو نه راوتلي ول. ټول ډار نیولي ول.

د یاشار مور دیګ پر سر ایښی وو او د انګړ منځ کې ولاړه وه او نارې وهلی:

یاشار چیرته لاړی؟.... اوس دې سترګې راوباسي!.....

یاشار چې د مور آواز واورید، بلې ته راغی او وې ویل: مورې، مه ډاریږه! دا زما ملګري دي. که زه درته ګران یم، لاړه شه اولدوز راولیږه د بام سر ته. مورې، هیله کوم! مورې لاړه شه!... مونږ دواړه باید سفر وکړو....

مور یې زوی ته حیران حیران کتل او څه یې نه ویل. یاشار بیا زاري وکړه: مورې، لاړه شه!.... هیله کوم... کارغان زما ملګري دي... ورځخه مه ډاریږه!

یاشار نه پوهیده څه وکړي. لږ پاتې وو چې په ژړا شي. انا مخې ته راغله او وې ویل: ته لاړ شه په جال کې کینه، زه د څو کارغانو سره اولدوز پسې ځم، وګورم چیرته ده.

د کارغانو نارو ډیر کسان د انګړ منځ ته رایستلي ول. هر چا یو شئی پر سربانډې ایښی وو او په ویره ویره یې آسمان ته کتل. ځینې خلک له ډاره په کوټو کې پاتې شوي ول.

بوډۍ ګانو نارې وهلې: بلا نازل شوې! لاړ شی دعا وکړی. لمونځ وکړی، سوالونه او نذرونه وکړی!

ناڅاپه پلار ډانګی په لاس انګړ ته راغی. میره هم ورپسې راووتله. دواړو دیګي پر سر نیولي ول. انا وویل: کارغانو! د دې سرې او ښځې لاس او پښې وتړی، پرینږدي وخوځیږي.

کارغان وربانډې راټول شول، دیګونو شور کاوه میره او پلار یې ډارول. انا د څو کارغانو سره ورننوتله. د اولدوز آواز د پخلنځي نه راتلو. د پخلنځي ور کلپ وو. اولدوز په چاړه وهلو سره غوښتل چې ور سوری کړي. یو وړوکی سورې یې هم کړی وو. په دې وخت کې د یاشار مور راورسیده. کارغانو ورته لار پریښوده. مور په ډبره کلپ وواهه او قفل مات شو. اولدوز راووتله. مور هغه په غیږ کې ونیوله او ښکل یې کړه. اولدوز وویل: موری، زمونږ اندیښنه مه کوه، ژر راستنیږو. میرې ته هم مه وایه چې زه تا راوویستلم. ځوروي دی.

د یاشار مور ژړل. اولدوز منډه کړه، د چرګانو د کوډګی نه یې یوه کڅوړه راوویستله او د بام سر ته وختله. کارغان ورنه چاپیر ول. کله چې د یاشار خوا ته ورسیده، ځان یې وربانډې وغورځاوه، یاشار ورته غیږ خلاصه کړه او په سینې پورې یې ټینګه کړه او له خوشالۍ یې وژړل.

انا د یاشار د مور نه مننه وکړه، بام ته وختله او په لوړ آواز یې وویل: کارغانو، حرکت وکړی!

ناڅاپه کارغان پر حرکت راغلل او په مښوکو او پنجو یې جال ونیو او پورته یې کړ. یاشار د جال پر څنډو پورې مزي تړلي ول. کارغانو هغه سره نیولي ول. یاشار د پاسه غږ کړ: مورې، مونږ لاړو. پلار ته مې سلام ورساوه، ژر بیرته راځو، مه خپه کیږه!

کارغانو میره او پلار پر خپل حال پریښودل او روان شول، هغه دواړه په انګړ کې ولاړ ول او چیغې وهلې. لرګې او ډبرې یې ویشتلې، جامې یې ځیرې ځیرې شوی وی او څو ځایه زخمي شوی هم ول.

بالاخره د ښار نه لری وتل.

په زرهاوو کارغان د ماشومانو شاوخوا نه راټول شول. یوازې سر د پاسه یې خالی وو. اولدوز وریځو ته کتل او د ځان سره یې وویل: څومره ښکلی!

کارغانو شور کاوه او تلل.

تلل د کارغانو ښار ته.

تلل هغه ځای ته چې د ″پلار″ د کور نه ښه وو.

تلل هغه ځای ته چې ″میره″ هلته نه وه.

د شهیدو او ناکامو ملګرو په یاد، چوشکونه لرې وغورځوی!

انا، پیغله کارغه او ښاغلی کارغه راغلل او د ماشومانو سره کیناستل چې څو خبرې ورسره وکړي او بیا لاړ شي د نورو په شان کار وکړي.

اولدوز خپله کڅوړه خلاصه کړه او یو کمیس یې راوویست او یاشار ته یې وویل: دا د پلار دی، ستا دپاره مې راوړ. بیا به یې اغوندې.

یاشار مننه وکړه.

په کڅوړه کې یوه اندازه ډوډۍ او پنیر هم ول. اولدوز د کارغه څو بڼکی له جیبه راوویستلې او انا ته یې ورکړی او وې ویل: انا، د "ښاغلي کارغه" بڼکی دي. د یادګار په توګه مې ساتلې وې چې تا ته یې درکړم. زه او یاشار به "ښاغلی کارغه" او مور یې هیڅکله هیر نکړو. هغوی زمونږ په خاطر ووژل شول.

انا بڼکی واخیستلې، هوا ته یورته شوه او په داسې حال کې چې د ماشومانو او کارغانو پر سر الوتله، په لوړ آواز یې وویل: ستاسو په اجازه غواړم دوه ټکي خبرې وکړم.

کارغان غلي شول. انا یو چوشک د وزر له لاندې نه راوویست او وې ویل: ګرانو دوستانو! ښو کارغانو! همدا اوس اولدوز ما ته د "ښاغلي کارغه" څو بڼکې راکړی. مونږ هغه ساتو. د دې دپاره چې د یوې مهربانی او فداکارې مور او زوي نښه ده. دا بڼکی به مونږ ته وښیئی چې مونږ هم زړه ور او ښه کارغان اوسو.

اولدوز او یاشار هورا وویل.

کارغانو په زوره زوره قاغ قاغ کړی.

انا خپلې خبرې ته ادامه ورکړه: خو دا "چوشک" لرې غورځوم. د دې پاره چې میرې د اولدوز دپاره رانیولی وو چې تل هغه وزبیښي او مجال ونلري چې خبرې وکړي او د چا سره د زړه خواله وکړي.

اولدوز خپل چوشک وپیژاند. هاغه چې "ښاغلي کارغه" ته یې ورکړی وو.

انا چوشک کښته راغوځار کړ، کارغانو شور جوړ کړ. انا وویل: میرې "ښاغلی کارغه" ووژلو. "ښاغلی کارغه " یې نامرداه کړ. خو یاشار او اولدوز هغوی هیر نکړل. نو ژوندی دې وي هغه ماشومان چې هیڅکله خپل نامراده او شهید ملګري نه هیروي!

کارغانو په زوره زوره قاغ قاغ کړی. اولدوز او یاشار لاسونه وترل او هورا یې وویل.

د هاغه غرونو پر سر، د کارغانو ښار، غرمیشته کارغان

له لرې نه لوړ غرونه ښکاره شول. انا راکښته شوه او وې ویل: د هاغه غرونو پر سر، د کارغانو ښار دی. تعجب ونه کړی چې مونږ ولې راغلي یو او د غره پر سر مو کورونه جوړ کړي دي. کارغان ډول ډول دي.

پای

د ۱۳۴۴ کال – منی

د ملګرو لیک

دا هم د هغو ماشومانو د مینې ډک لیک دی چې د "اولدوز او کارغانو" کیسه یې د چاپ نه وړاندې اوریدلې ده. او وې نه غوښتل چې غلي پاتی شي. لیک د دغو ماشومانو د ښوونکي په لاس ماته رارسیدلی دی.

د اولدوز ملګرو ته سلام وایو. هر څوک چې مونږ ته د اولدوز خبر راوړي زیری ورکوو. مونږ د کارغانو، یاشار او اولدوز په اړه اندیښنه لرو. زمونږ سره صابون ډیر دی. غواړو هغه اولدوز ته ورکړو. مونږ د پسرلي په انتظار یو. نور به کارغان نه ځورو. مونږ غواړو میندې د کارغه د مور په شان وي. د کارغه مور، مور ده. پر مونږ ګرانه ده. د کارغه مور پر میره ګرانه ده. مونږ غواړو زمونږ میندې زمونږ پر پلرونو ګرانې وي.

مونږ فکر کوو "ښاغلی کارغه"، اولدوز او یاشار تللي دي چې دعوا وکړي. دعوا وکړي د پلرونو او میرو سره. مونږ به یاشار ته غشي او لیندۍ جوړی کړو. د کارغانو ځالی نه ورانوو، څو ښاغلی کارغه ورباندې کیني. کله چې پلار راشي،

میره راشي، اولدوز راخبر کړي. مونږ به اولدوز ته بوټان او جامې ورکړو. کبان به غلا کړو. غنې به راغونډې کړو. ښاغلی کارغه به زیری راوړي. په جګړه کې به بریالی شي.

یاشار به د اولدوز لاس ونیسي، رابه شي. اولدوز به ښه مور شي او یاشار به ښه پلار شي. مونږ به د دوی په واده کې نڅا وکړو. مونږ په اندیښنه کې یو. ټولو ته په اندیښنه کې یو. غواړو د دوې مرستې ته ورشو. غواړو دوی ژر د کارغانو له ښار نه راستانه شي.

د اولدوز، یاشار او د کارغانو ملګري

(د آذرشهر، د امیر کبیر د دولتي ښوونځي د شپږم ټولګي د ۲۸ زده کوونکو نوم او لاسلیک – ۱۴\۱۱\۴۴)

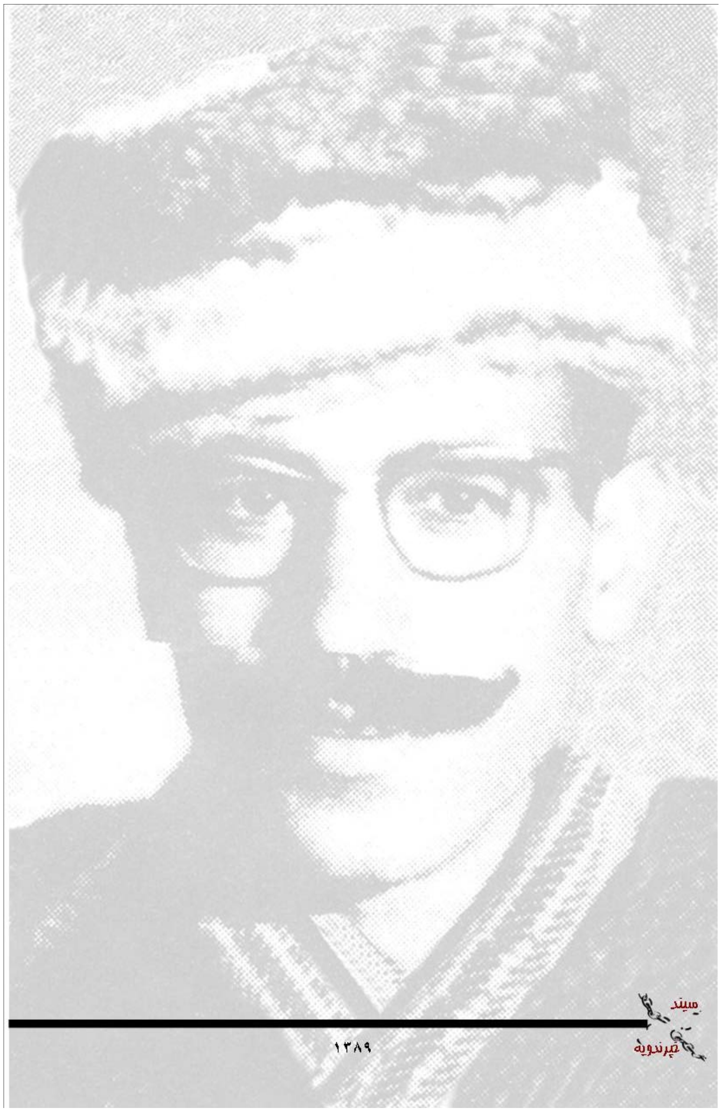

١٣٨٩